

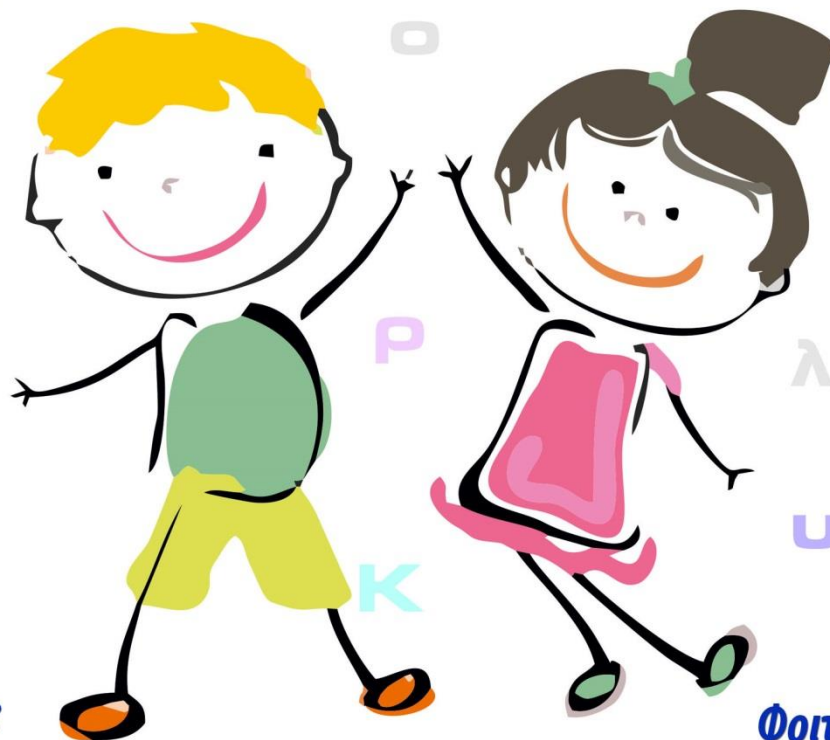
Τ.Ε.Ι. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2013

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Φωνές και Γράμματα”

**Ηλεκτρονικές ασκήσεις
Μεταφωνολογικού επιπέδου**

Εισηγήτρια:
Δρ. Τόκη Ευγενία
Καθηγήτρια Εφ. ΤΕΙ Ηπείρου

Φοιτήτρια:
Τσιμπή Ελένη
Α.Μ.: 12367

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
<i>Λέξεις Κλειδιά</i>	5
<i>Ευχαριστίες</i>	6
Εισαγωγή	7
Υλικό και Μέθοδος	11
<i>Δημιουργία προγράμματος ηλεκτρονικών ασκήσεων</i>	11
<i>Διαδικασία 1^{ης} εφαρμογής τεστ ΜέταΦΩΝ</i>	28
<i>Διαδικασία εφαρμογής Ηλεκτρονικών Ασκήσεων-Λογοθεραπευτική παρέμβαση</i>	31
<i>Διαδικασία 2^{ης} εφαρμογής τεστ ΜέταΦΩΝ</i>	33
Αποτελέσματα των 2 χορηγήσεων του τεστ ΜέταΦΩΝ	35
1 ^η χορήγηση ΜέταΦΩΝ τεστ.....	35
2 ^η χορήγηση ΜέταΦΩΝ τεστ.....	44
Συζήτηση και συμπεράσματα	53
Παραρτήματα	55
Βιβλιογραφία	63

Περίληψη

Η εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας -η δημιουργία ψηφιακού υλικού- στοχεύει στην ευχάριστη εκμάθηση διαχείρισης και ακουστικής κατανόησης των μερών της λέξης (συλλαβής/φωνήματος) σε διάφορες θέσεις μέσα σ' αυτήν. Αναφέρεται σε παιδιά τα οποία ετοιμάζονται για την ανάπτυξη της αναγνωστικής δεξιότητας και, που για κάποιο λόγο, δεν έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της φωνολογικής ενημερότητας ή μέρη αυτής. Ως εκ τούτου δε μπορούσε παρά να αξιοποιήσει δημιουργικά τις Νέες Τεχνολογίες, μέσο που κατακλύζει την καθημερινότητά τους και κερδίζει το ενδιαφέρον τους. Οι ασκήσεις επιδιώχθηκε να είναι χαρούμενες και φωτεινές, με ευχάριστα χρώματα και ξεκάθαρες εντολές, ενώ παράλληλα, το πρόγραμμα είναι διαδραστικό και ενθαρρυντικό.

Πιλοτικά εφαρμόστηκε σε 3 παιδιά, που είχαν κοινά χαρακτηριστικά παθολογίας, ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

1. Χορήγηση του τεστ μεταφωνολογικής ανάπτυξης και αναγνωστικής ετοιμότητας ως προς τη φωνολογική επίγνωση, «ΜέταΦΩΝ τεστ».
2. Καταγραφή αποτελεσμάτων ως προς το βαθμό αναγνωστικής ετοιμότητας και φωνολογικής επίγνωσης του κάθε παιδιού.
3. Σχεδιασμός προγράμματος λογοθεραπευτικής παρέμβασης.
4. Λογοθεραπευτική παρέμβαση με χρήση των ηλεκτρονικών ασκήσεων, καρτών και μαγνητικό πίνακα γραφής.
5. Επαναχορήγηση του ΜέταΦΩΝ τεστ.
6. Εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς την αποτελεσματικότητα του προγράμματος που εφαρμόστηκε.

Λέξεις Κλειδιά

Ηλεκτρονικές ασκήσεις μεταφωνολογικής ανάπτυξης, φωνολογική ενημερότητα, μαθησιακές δυσκολίες.

Ευχαριστίες

Στον σύζυγό μου, Παναγιώτη, που αγόγγυστα επωμίστηκε και δεύτερο (!) ρόλο στην οικογένεια και που χωρίς την αμέριστη συμπαράστασή του, θα ήταν ανέφικτη η υλοποίηση του ονείρου μου.

Στην κόρη μου Ελεάννα που -εκ κοιλίας μητρός- μάχεται στην πρώτη γραμμή αυτής της πολύχρονης μάχης, στερούμενη την συνεχή παρουσία της “μαμάς” στις πιο τρυφερές ηλικίες, με την υπόσχεση να προσπαθήσω να αναπληρώσω τον χρόνο που χρειάστηκε να με στερηθεί.

Στους καθηγητές μου, που με υπομονή έθεσαν τα θεμέλια στο οικοδόμημα των γνώσεών μου, ιδιαίτερα στην κ.Τόκη για την παροχή των εξειδικευμένων γνώσεών της στους υπολογιστές και την υπομονετική καθοδήγησή της για την ολοκλήρωση του έργου, καθώς επίσης, στην κ.Ζακοπούλου για τις πολύτιμες συμβουλές της στο φωνολογικό μέρος του πονήματος.

Εισαγωγή

Με την παρούσα εργασία -η οποία έγινε υπό την καθοδήγηση και εποπτεία της κας Τόκη Ευγενίας, καθηγήτριας εφαρμογών, ειδική στην επεξεργασία ομιλίας/φωνής/λόγου σε Η/Υ-επιχειρείται να δημιουργηθεί ένα ευχάριστο και ενδιαφέρον ηλεκτρονικό πρόγραμμα λογοθεραπευτικής παρέμβασης, για παιδιά μεταφωνολογικού σταδίου που αντιμετωπίζουν προβλήματα φωνολογικής επίγνωσης.

Με τον όρο φωνολογική επίγνωση αναφερόμαστε στον προφορικό λόγο και στην ικανότητα αντίληψης των φωνολογικών μονάδων των λέξεων (συλλαβές / φωνήματα), καθώς και τον συνειδητό χειρισμό τους. *«Ο όρος φωνολογική ενημερότητα χρησιμοποιείται για να δείξει τόσο την ικανότητα αντίληψης των φωνολογικών μονάδων των λέξεων(φωνημάτων, ενδοσυλλαβικών μονάδων και συλλαβών) στον προφορικό λόγο, όσο και τον συνειδητό χειρισμό αυτών των μονάδων»(Gombert, 1992).*

Η επιτυχής ολοκλήρωση του σταδίου της φωνολογικής ενημερότητας κρίνεται απαραίτητη, καθώς αυτή εξαρτά την απόδοση του παιδιού στο επόμενο στάδιο της ανάπτυξης της αναγνωστικής δεξιότητας. Όπως αναφέρει και η Γιαννετοπούλου, *«Η σχέση της φωνολογικής ενημερότητας με την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάγνωσης και γραφής είναι δεδομένη. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων φωνολογικής ενημερότητας κατά την προσχολική ηλικία διευκολύνει την κατάκτηση της ανάγνωσης, η δε επίδοση των παιδιών προσχολικής ηλικίας στις δοκιμασίες φωνολογικής ενημερότητας αποτελεί κριτήριο στενά συνδεδεμένο με την κατάκτηση αναγνωστικών δεξιοτήτων (Bradley et al 1983).*(Γιαννετοπούλου κ.α., 2007). Ο Γιώργος Καλομοίρης επίσης αναφέρει: *«Ένα παιδί που δυσκολεύεται στην ανάγνωση/γραφή λέξεων θα παρουσιάσει, λογικά, βελτίωση όταν τομείς όπως η φωνολογική οργάνωση της ομιλίας του ή η φωνολογική ενημερότητα αποτελέσουν αντικείμενο θεραπευτικής παρέμβασης».* (Γιώργος Καλομοίρης, 2007, σ.27).

Οι μαθησιακές δυσκολίες, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων, είναι απόρροια της μη ολοκλήρωσης της φωνολογικής ενημερότητας, αντιμετωπίζονται με την εγκαθίδρυση αυτής.

Η Γιαννετοπούλου, επίσης αναφέρει: *«Η δυσλεξία είναι πιθανόν ότι συνιστά το σημείο επαφής των ελλειμμάτων στην επιφανειακή ή/και βαθύτερη δομή του προφορικού λόγου με τον γραπτό λόγο. Τα ελλείμματα στη φωνολογική ενημερότητα και στη φωνολογική επεξεργασία επηρεάζουν σημαντικά την κατάκτηση της ανάγνωσης και της γραφής».*(Γιαννετοπούλου 2007).

Το ίδιο θέμα έγινε αντικείμενο μελέτης από την Τόκη και τους συνεργάτες της (2012), καθώς με το έργο τους *«Ανάπτυξη ψηφιακών πολυμέσων για την υποστήριξη της πρώιμης παρέμβασης για τα μικρά παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο για μαθησιακές δυσκολίες»*, καταδεικνύουν την αναγκαιότητα της έγκαιρης παρέμβασης, με παράλληλη ενίσχυση της δημιουργικότητάς τους.

Πολλές είναι οι έρευνες και οι αναφορές στη συσχέτιση του προφορικού με τον γραπτό λόγο, που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η ομαλή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της αναγνωστικής και γραφικής δεξιότητας, προϋποθέτει τη φωνολογική επίγνωση. Αντιστοίχως, οι ελλείψεις αυτού του σταδίου, (της φωνολογικής επίγνωσης) είναι ο πρόδρομος των δυσκολιών που θα ανακύψουν κατά την περίοδο της φοίτησης στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού και που -αν δεν αντιμετωπιστούν άμεσα, υπεύθυνα και αποτελεσματικά- θα συνοδεύουν το άτομο καθ' όλη τη διάρκεια της μάθησής του, επηρεάζοντας πολλούς τομείς της ζωής του. Η διαταραχή αυτή είναι γνωστή ως «Μαθησιακές Δυσκολίες» και όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Τόκη (2011): *«Μαθησιακές δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ετερογενή ομάδα διαταραχών που εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην απόκτηση και χρήση της ακρόασης, της ομιλίας, της ανάγνωσης, της γραφής, του συλλογισμού, των μαθηματικών εννοιών. Αυτές οι διαταραχές είναι εγγενείς στο άτομο, οφείλονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και μπορεί να συμβαίνουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής του»*.

Ο εντοπισμός και η ανάγκη υποστήριξης της μαθησιακής δυσκολίας ενός παιδιού, συνήθως γίνεται μετά την εισαγωγή του στη δεύτερη τάξη του Δημοτικού και συνοδεύεται από μία γενικότερη δυσκολία του να ακολουθήσει την πορεία των συνομηλίκων του σε εκπαιδευτικό επίπεδο, που επηρεάζει και την κοινωνικότητά του. Επίσης η Τόκη (2011) αναφέρει έρευνες που έχουν δείξει ότι *«τα παιδιά που εκτίθενται σε υψηλής ποιότητας μαθησιακές ευκαιρίες, πριν από το νηπιαγωγείο, είναι λιγότερο πιθανό να εκδηλώσουν δυσκολίες στη μάθηση.»*

Προσανατολιζόμενη προς την κατεύθυνση της φωνολογικής ενημερότητας, με στόχο την έγκαιρη πρόληψη των μαθησιακών δυσκολιών, έκρινα σκόπιμο να δημιουργήσω αυτές τις ηλεκτρονικές ασκήσεις, αφενός προς διευκόλυνση του έργου του λογοθεραπευτή και αφετέρου προς πρόκληση του ενδιαφέροντος του νηπίου, με απώτερο σκοπό την επιτυχή ένταξη του παιδιού στο σχολικό περιβάλλον.

Άλλωστε, είναι αποδεκτό απ' όλους, το γεγονός ότι οι εξελίξεις στην ψηφιακή τεχνολογία είναι ραγδαίες τόσο, ώστε τα παιδιά της νηπιακής ηλικίας -αυριανοί μαθητές- είναι ήδη εξοικειωμένα με την τεχνολογία, χρησιμοποιώντας στην καθημερινότητά τους ηλεκτρονικά

παιχνίδια, τηλεπικοινωνιακά μέσα (skype), ψηφιακές συσκευές (κινητά τηλέφωνα, mp3, mp4, videocamera) κ.α.

«Η ψηφιακή τεχνολογία έχει γίνει ένα αναγνωρισμένο εργαλείο στην εκπαίδευση. Υπό την έννοια αυτή, οι υπολογιστές υποστηρίζουν, αλλά δεν αντικαθιστούν, τη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης, ενισχύοντας την απόκτηση γνώσεων και τη γνωστική ανάπτυξη των νηπίων» (Clements&Sarama, 2003, Haugland&Wright, 1997, Siraj&Blatchford 2006, Stephen&Plowman, 2008, Yelland, 2005). *«Σχετική έρευνα υποστηρίζει ότι τα παιδιά μικρών ηλικιών δείχνουν να αποκτούν προηγμένες γνωστικές ικανότητες, σύμφωνα με τις δραστηριότητες που ασχολούνται μέσω του υπολογιστή. Αναπτύσσουν την μνήμη τους* (Haugland, 1999, Haugland, 2000), *την προσοχή τους* (Green&Bavelier, 2003), *τις ικανότητες της παιδείας* (Kamiletal, 2000), *τα μαθηματική σκέψη τους* (Clements, 2000).

Ως εκ τούτου, τα παιδιά που επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τις ηλεκτρονικές ασκήσεις, όπως λένε οι Toki&Pange (2009, 2010) και οι Toki, Drosos&Simitzi, (2012) δεν ψυχαγωγούνται απλώς, αλλά προετοιμάζονται για τη μαθησιακή διαδικασία, με ενεργό/διαδραστικό τρόπο, που σέβεται τον προσωπικό ρυθμό του κάθε μαθητή.

Οι εν λόγω ασκήσεις βοηθούν το παιδί να καταλάβει και να χειριστεί τη μορφολογία των λέξεων με τη δημιουργία ρίμας, να αναγνωρίσει την αρχική και την τελική συλλαβή των λέξεων, να κατανοήσει το ρόλο και τη σημασία των φωνημάτων μέσα στη λέξη και να μάθει να διαχειρίζεται τα φωνήματα ως ανεξάρτητες μονάδες, σύμφωνα και με τη Μαρία Λεγάκη που αναφέρει: *«Η φωνολογική ενημερότητα δεν περιορίζεται στην γνώση των διάφορων φωνημάτων μέσα στις λέξεις. Δεξιότητες ομοιοκαταληξίας και παρήχησης παρουσιάζονται ως οι καλύτεροι προγνωστικοί παράγοντες για την εξέλιξη των μετέπειτα αναγνωστικών δεξιοτήτων. Το αντίθετο μάλιστα έχει αποδειχθεί μέσα από έρευνα των Bradley&Bryant (1983)»*.

Η χρήση του προγράμματος με τις ηλεκτρονικές ασκήσεις είναι απλή και κατανοητή, όχι μόνο από γονείς, ξένους προς το αντικείμενο, αλλά και από τα ίδια τα παιδιά νηπιακής ηλικίας. Θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευτικούς και λογοθεραπευτές που με τη συμπληρωματική βοήθεια λοιπού υλικού (κάρτες, πίνακες, παιχνίδια κλπ) να αποτελέσει μέρος πλήρους λογοθεραπευτικού προγράμματος φωνολογικής ενημερότητας.

Σκοπός λοιπόν αυτής της πτυχιακής, είναι να μελετηθεί η, ως άνω αναφερόμενη, επίδραση των υποστηρικτικών πολυμέσων ηλεκτρονικών ασκήσεων, σε παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο να παρουσιάσουν μαθησιακές δυσκολίες.

Οι ψηφιακές δραστηριότητες είναι με τέτοιο τρόπο δομημένες, ώστε να προσαρμόζονται στις ανάγκες και τις ικανότητες του κάθε παιδιού, διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον του.

Στο κείμενο συναντώνται δύο όροι «φωνολογική ενημερότητα» και «φωνολογική επίγνωση», που αντιπροσωπεύουν την ίδια έννοια. Το ίδιο ισχύει για τους όρους «μαθησιακές διαταραχές» και «μαθησιακές δυσκολίες».

Υλικό και Μέθοδος

Στηριζόμενη σε θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα, που αφορούν στα προβλήματα επικοινωνίας που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με δυσκολίες στο λόγο ή την ομιλίας τους, και την τάση τους να απομονώνονται, θεώρησα σκόπιμο να εκμεταλλευτώ την ευχαρίστηση που βρίσκουν κατά την ενασχόλησή τους με τις νέες τεχνολογίες και να σχεδιάσω ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικών ασκήσεων φωνολογικής επίγνωσης, που θα παρέχει στα παιδιά τη δυνατότητα να προετοιμαστούν για τις αναγνωστικές δεξιότητες, που θα ακολουθήσουν στη συνέχεια της εκπαίδευσής τους. Όπως λέει κι ο Χουλιαρός, *«η φύση του ανθρώπου έχει κάποιους περιορισμούς που μας κάνουν να βρίσκουμε τρόπους βοηθητικούς για την ικανοποίηση των αναγκών μας, όταν δεν τα καταφέρνουμε, κι αυτό, από αρχαιοτάτων χρόνων»* (Χουλιαρός, 2007, σελ. 508).

Ακολουθούν δύο υποενότητες αναλυτικής παρουσίασης, α) της δημιουργίας του λογισμικού προγράμματος και β) της διαδικασίας εφαρμογής του στα παιδιά.

Δημιουργία προγράμματος ηλεκτρονικών ασκήσεων

Το πρόγραμμα αποτελείται από οχτώ ασκήσεις που σκοπό έχουν την κατάκτηση δεξιοτήτων αναγνώρισης και διαχείρισης της ρίμας, των αρχικών και τελικών συλλαβών και των αρχικών και τελικών φωνημάτων των λέξεων. Οι εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν επιλέχθηκαν από το πρόγραμμα «Εικόνες clipart» του PowerPoint κι από το διαδίκτυο. Επεξεργάστηκαν από τα προγράμματα «Adobe Photoshop CS5» και «Ζωγραφική» των Windows. Οι εντολές ηχογραφήθηκαν σε κινητό τηλέφωνο σε αρχείο amr και μετατράπηκαν σε αρχείο wav με το πρόγραμμα swich και διαδικτυακά από το <http://media.io/> (media.ioonlineaudioconverter). Τα βίντεο που χρησιμοποιήθηκαν για επιβράβευση, επιλέχθηκαν από τη συλλογή MAZOOANDTHEZOO από τη σελίδα στο διαδίκτυο, YouTube. Οι ασκήσεις Ρίμας και Αναγνώρισης-Διαχειρισμού Αρχικής και Τελικής Συλλαβής εμπνεύστηκαν από τα αντίστοιχα κεφάλαια του Μεταφωνολογικού τεστ ΜέταΦΩΝ. Οι ασκήσεις αναγνώρισης φωνήματος μέσα στις λέξεις εμπνεύστηκαν από το βιβλίο «Προαναγνωστικές Δεξιότητες Μαθήματα με τα Φωνήματα» (Αγγελική Γιαννικοπούλου και Ομάδα Εργασίας). Οι λέξεις που χρησιμοποιήθηκαν στις ασκήσεις κατάτμησης και συγκερασμού επιλέχθηκαν βάσει των κοινών χαρακτηριστικών των δυσκολιών των παιδιών, ενώ οι λέξεις για τις ρίμες και την

αναγνώριση αρχικής και τελικής συλλαβής ήταν γενικού περιεχομένου αποδεσμευμένες απ' αυτόν.

Ο χρήστης του προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία περιήγησης μέσα σ' αυτό (επιστροφή στο μενού, επόμενη / προηγούμενη άσκηση, επανάληψη εντολής, επιλογή επιπέδου).

Επισημαίνεται ότι: προκειμένου να λειτουργήσει σωστά και αποτελεσματικά το πρόγραμμα, η έναρξή του πρέπει να γίνεται με προβολή από το αρχείο «start».

Ανάλυση ασκήσεων:

1. Άσκηση «Ρίμα»:

Στην οθόνη εμφανίζονται γραμμένα ποιημάτια, το τέλος των οποίων δεν υπάρχει, ενώ ακούγεται ό,τι είναι γραμμένο. Το παιδί καλείται να βρει τη συνέχεια της ρίμας, επιλέγοντας τη σωστή λέξη μεταξύ τριών εικόνων. Περνώντας πάνω από τις εικόνες ακούει τις λέξεις που αντιστοιχούν σε κάθε μία απ' αυτές. Πρέπει να βρει και να επιλέξει τη σωστή, ώστε να γίνει ρίμα. Στην περίπτωση λάθους επιλογής, το παιδί έχει την ευκαιρία να ακούσει ολόκληρο το ποίημα, σύμφωνα με την επιλογή του, ώστε να καταλάβει το λάθος του.

Θα σου πω ένα τραγούδι
για ένα μοσχοβολιστό _____

Κορίτσι

Φυτό

Λουλούδι

Αντίστοιχα, όταν επιλέγει τη σωστή εικόνα, επιβραβεύεται και ακούει ολοκληρωμένο το σωστό ποίημα, ενώ το κενό στο γραπτό κείμενο ολοκληρώνεται, με τη σωστή λέξη να παίρνει τη θέση της στο τέλος του ποιήματος.

Θα σου πω ένα τραγούδι
για ένα μοσχοβολιστό λουλούδι

Κορίτσι

Φυτό

Λουλούδι

Στόχος των ασκήσεων είναι να μπορεί το παιδί να αναγνωρίσει, να εντοπίσει και να χειριστεί με ευκολία τη ρίμα.

2. Άσκηση «Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής»:

Σε πρώτο επίπεδο, εμφανίζονται τέσσερις εικόνες, με διάταξη τέτοια ώστε η μία, η «κεντρική», να είναι μόνη της ψηλά στην οθόνη και οι υπόλοιπες από κάτω στη σειρά. Μία εκ των τριών κάτω έχει ως αρχική συλλαβή όπως και η πρώτη πάνω. Το παιδί ακούει μία-μία τις λέξεις που αντιστοιχούν σε κάθε μία εικόνα και καλείται να βρει ποια είναι αυτή που αρχίζει όπως η πρώτη. Επιλέγοντας τη σωστή εικόνα, επιβραβεύεται και συνεχίζει την άσκηση. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια.

Σε δεύτερο επίπεδο, εμφανίζονται τρεις εικόνες, οι αντίστοιχες λέξεις των οποίων αρχίζουν από διαφορετική συλλαβή. Το παιδί καλείται να βρει ποια λέξη αρχίζει από κάποια συγκεκριμένη συλλαβή. Επιλέγοντας τη σωστή εικόνα, επιβραβεύεται και συνεχίζει την άσκηση. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια. Με το πέρας των επιτυχών προσπαθειών επιβραβεύεται με ένα video clip παιδικού τραγουδιού.

καλαμάρι

καπέλο

γάτα

παντελόνι

Navigation icons: left arrow, home, speaker, right arrow

πουκάμισο

σκυλί

περιστέρι

Navigation icons: left arrow, home, speaker, right arrow

Στόχος των ασκήσεων είναι η αναγνώριση και η κατανόηση του ρόλου της αρχικής συλλαβής.

3. Άσκηση «Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής»:

Σε πρώτο επίπεδο, εμφανίζονται τέσσερις εικόνες, με διάταξη τέτοια ώστε η μία, η «κεντρική», να είναι μόνη της ψηλά στην οθόνη και οι υπόλοιπες από κάτω στη σειρά. Μία εκ των τριών έχει ως τελική συλλαβή όπως και η πρώτη. Το παιδί ακούει μία-μία τις λέξεις που αντιστοιχούν σε κάθε μία εικόνα και καλείται να βρει ποια είναι αυτή που τελειώνει όπως η πρώτη. Επιλέγοντας τη σωστή εικόνα, επιβραβεύεται και συνεχίζει την άσκηση. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια.

Σε δεύτερο επίπεδο, εμφανίζονται τρεις εικόνες, οι αντίστοιχες λέξεις των οποίων τελειώνουν σε διαφορετική συλλαβή. Το παιδί καλείται να βρει ποια λέξη τελειώνει σε κάποια συγκεκριμένη συλλαβή. Επιλέγοντας τη σωστή εικόνα, επιβραβεύεται και συνεχίζει την άσκηση. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια. Με το πέρας των επιτυχών προσπαθειών επιβραβεύεται με ένα video clip παιδικού τραγουδιού.

καπέλο

ομπρέλα

φύλλο

κορδόνια

Navigation icons: back, home, volume, forward

φύλλο

Λουλούδι

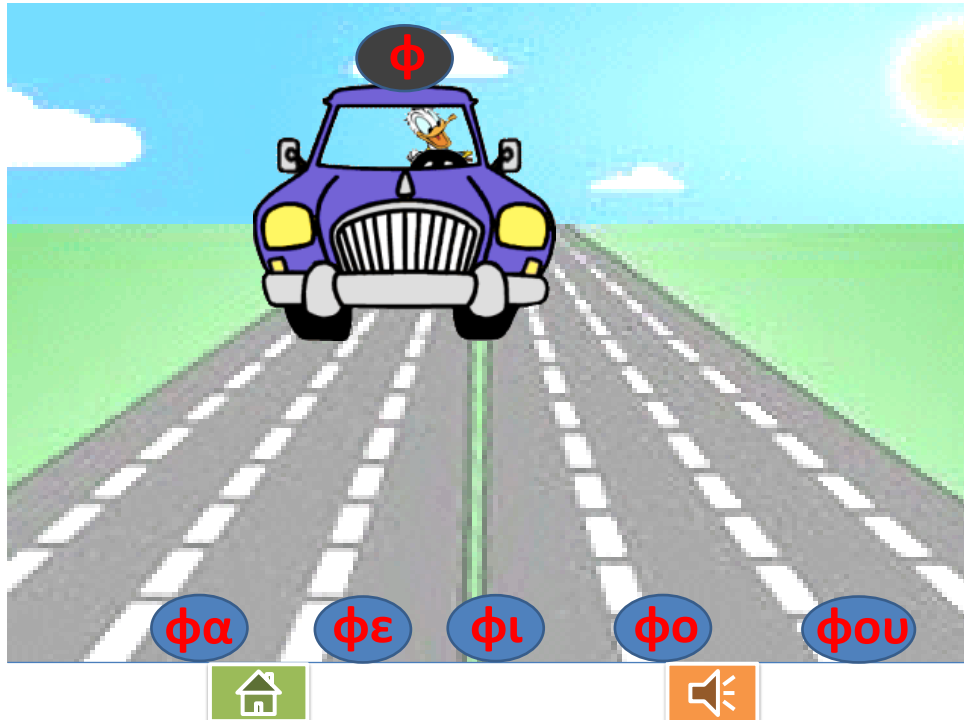
γάλα

Navigation icons: back, home, volume, forward

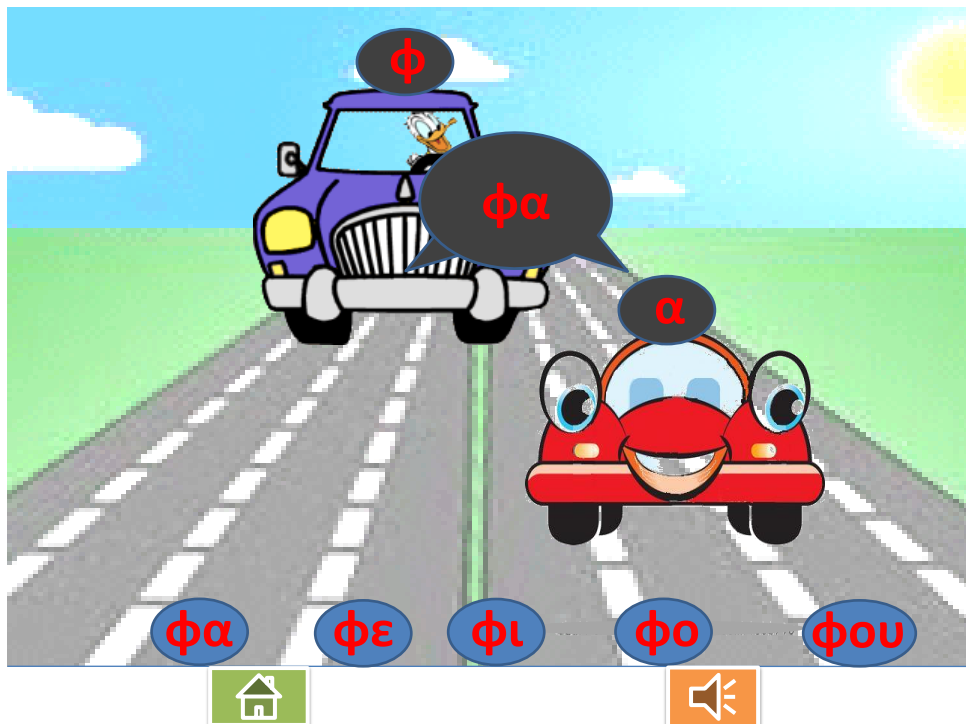
Στόχος των ασκήσεων είναι η αναγνώριση και η κατανόηση του ρόλου της τελικής συλλαβής.

4. Άσκηση «Αυτοκινητάκια με /f/»:

Το παιδί με παιγνιώδη τρόπο μαθαίνει πώς δημιουργούνται οι συλλαβές. Στην οθόνη εμφανίζεται ο Ντόναλντ να οδηγεί ένα αυτοκινητάκι που φέρει το γράμμα «φ». Το παιδί έχει τη δυνατότητα να επιλέξει και να ακούσει τον ήχο της κάθε συλλαβής.

Σε δεύτερο χρόνο, καλείται να πατήσει πάνω σε φούσκες με συλλαβές για να δει πώς σχηματίζονται. Ο Ντόναλντ συναντά το αυτοκινητάκι -με το αντίστοιχο της επιλογής γράμμα- και όταν φτάσει στο ίδιο ύψος μ' αυτό, φρενάρει και τα γράμματα ενώνονται, σχηματίζοντας κάθε φορά άλλη συλλαβή.

Η εξάσκηση αυτή στοχεύει στην κατανόηση διαχείρισης των φωνημάτων ως ανεξάρτητες μονάδες καθώς και τον χειρισμό τους.

5. Άσκηση «Φανάρι»:

Στην οθόνη εμφανίζεται ένα φανάρι-σηματοδότης, όπου στο κάθε χρώμα του υπάρχει κι από μία συλλαβή μιας λέξης. Πατώντας πάνω σε κάθε χρώμα, το παιδί μπορεί να ακούσει και την αντίστοιχη συλλαβή, η οποία και αναγράφεται πάνω σ' αυτό.

Στη συνέχεια καλείται να επιλέγει τη σωστή συλλαβή κάθε φορά, προκειμένου να σχηματιστεί η λέξη που του ζητείται. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια. Η σωστή επιλογή επιβραβεύεται. Η άσκηση έχει τρία επίπεδα δυσκολίας, η οποία έγκειται στην οπτική βοήθεια που βρίσκεται στην οθόνη. Στο πρώτο επίπεδο η οπτική βοήθεια υπάρχει και πάνω στα χρώματα του φαναριού, αλλά και στο πάνω μέρος της οθόνης. Στο δεύτερο επίπεδο η οπτική βοήθεια υπάρχει μόνο στο πάνω μέρος της οθόνης, ενώ στο τρίτο και τελευταίο επίπεδο δεν υπάρχει καμία οπτική βοήθεια. Μετά το επιτυχές τέλος του τρίτου επιπέδου, το παιδί επιβραβεύεται με ένα video clip παιδικού τραγουδιού.

Στόχος της άσκησης αυτής είναι η εξάσκηση του παιδιού στις έννοιες του συγκερασμού και της κατάτμησης των λέξεων σε συλλαβές.

6. Στην άσκηση «Νεράιδα»:

Στην οθόνη εμφανίζεται η νεράιδα Τίγκερμπελ. Δίπλα της είναι γραμμένη μια λέξη. Πατώντας πάνω στα γράμματα, το παιδί μπορεί να ακούσει τις φωνές των γραμμάτων.

Στη συνέχεια καλείται να πατάει με τη σωστή σειρά πάνω στα γράμματα, ώστε να φεύγουν απ' τη λέξη και να πηγαίνουν το καθένα σε ένα λουλούδι. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια. Η σωστή επιλογή επιβραβεύεται. Η άσκηση έχει τρία επίπεδα δυσκολίας, η οποία έγκειται στην οπτική βοήθεια που βρίσκεται στην οθόνη. Στο πρώτο επίπεδο η οπτική βοήθεια υπάρχει πάνω στα λουλούδια, αλλά και στο πάνω μέρος της οθόνης. Στο δεύτερο επίπεδο υπάρχει μόνο στο πάνω μέρος της οθόνης. Στο τρίτο και τελευταίο επίπεδο δεν υπάρχει οπτική βοήθεια, ενώ η λέξη απ' την οποία καλείται το παιδί να επιλέξει τα σωστά γράμματα, έχει υποστεί αναγραμματισμό. Μετά το επιτυχές τέλος του τρίτου επιπέδου, το παιδί επιβραβεύεται με ένα video clip παιδικού τραγουδιού.

3^ο επίπεδο

φ α κ ή

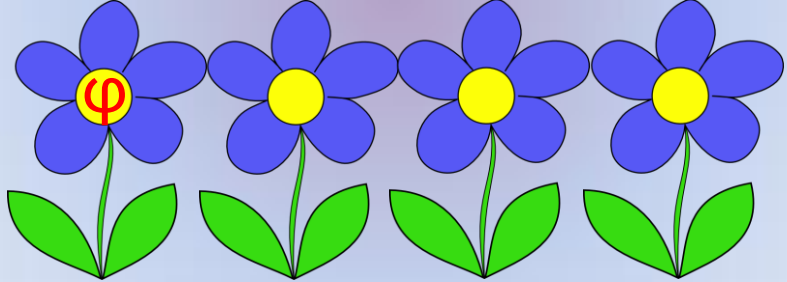

Navigation icons: back, home, 1 2 3, speaker, forward.

3^ο επίπεδο

κ ή α

Navigation icons: back, home, 1 2 3, speaker, forward.

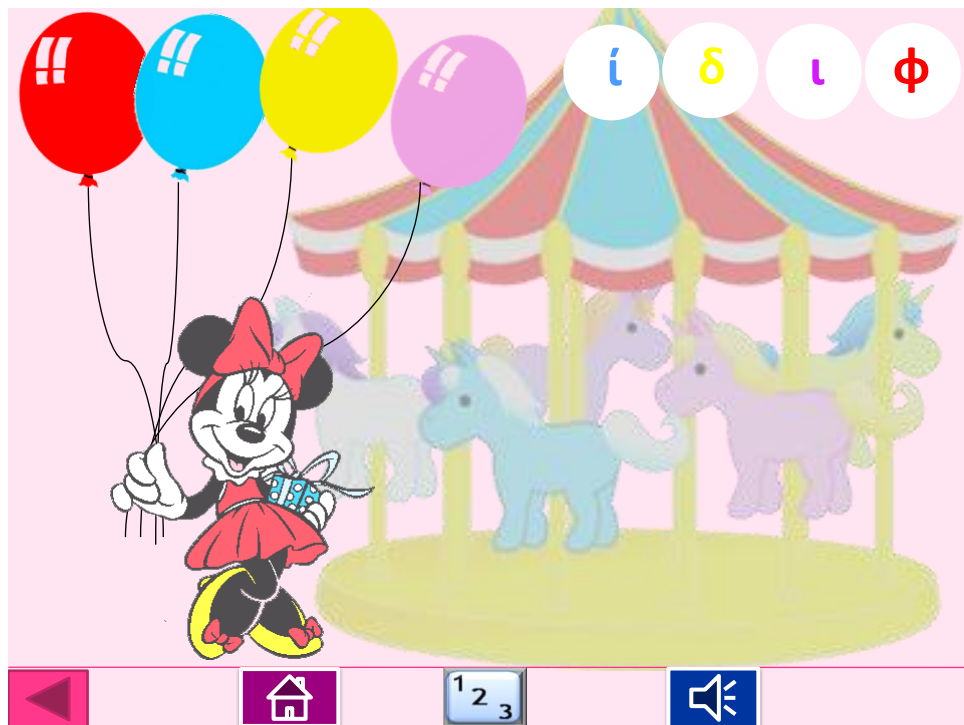
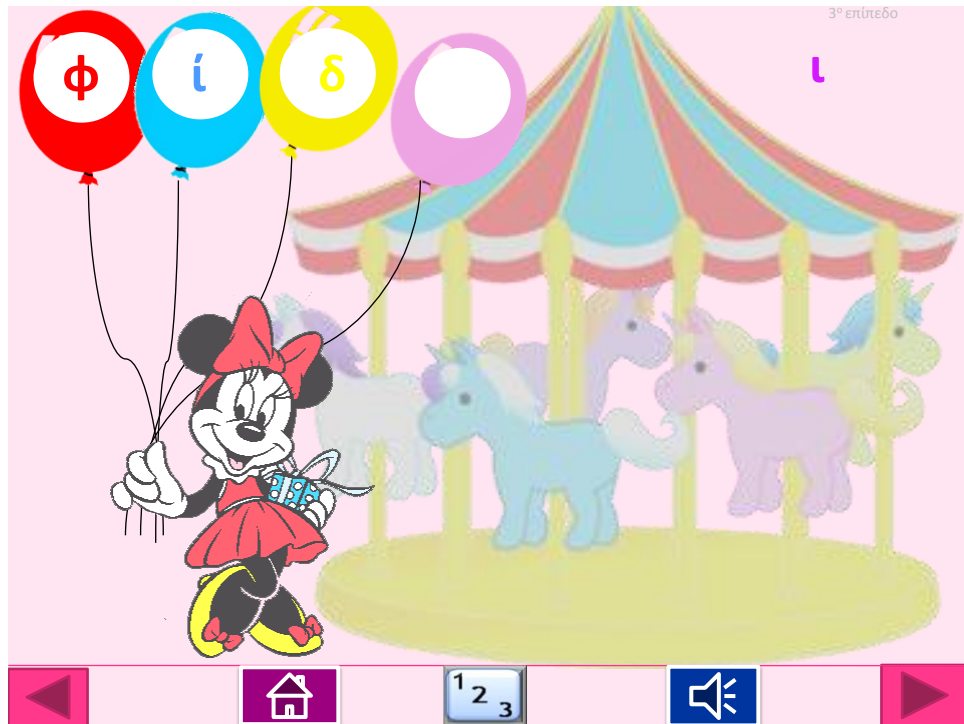
Στόχος της άσκησης αυτής είναι να καταλάβει το παιδί την έννοια της κατάτμησης της λέξης και ότι προκειμένου να δημιουργήσουμε λέξεις, τα γράμματα μπαίνουν σε συγκεκριμένη σειρά κάθε φορά.

7. Άσκηση «Μπαλόνια»:

Στην οθόνη εμφανίζεται η Μίννη κρατώντας ένα μπουκέτο μπαλόνια, πάνω στα οποία πρέπει να πάνε οι σωστές φωνές της λέξης που βρίσκονται στο πάνω μέρος της οθόνης. Πατώντας πάνω στα γράμματα, το παιδί μπορεί να ακούσει τις φωνές τους.

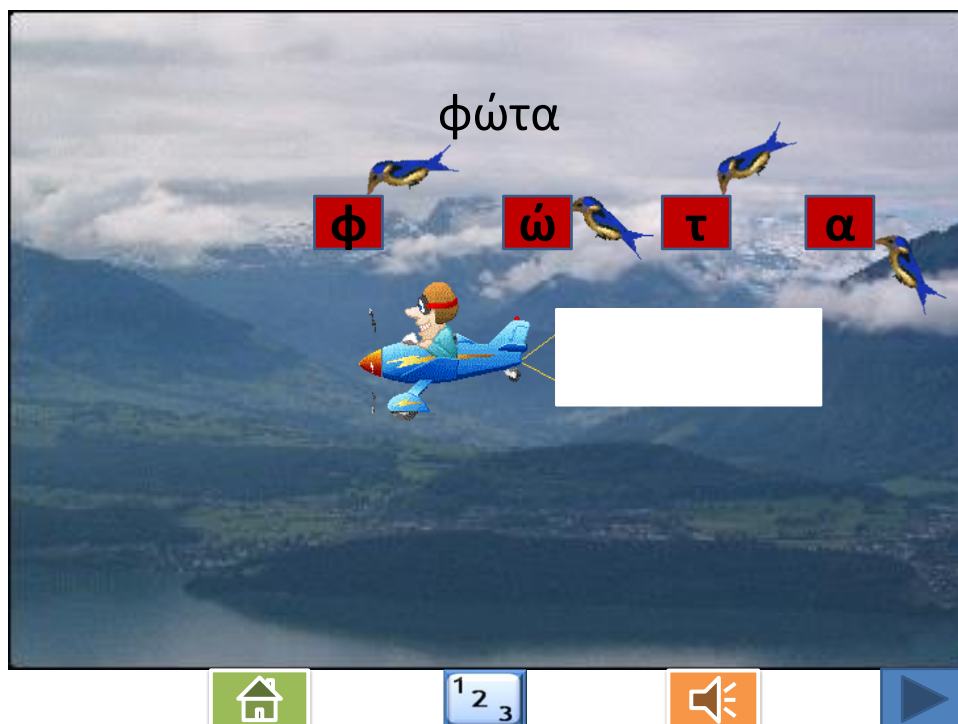
Στη συνέχεια καλείται να πατάει με τη σωστή σειρά πάνω στα γράμματα, ώστε να φεύγουν απ' τη λέξη και να πηγαίνουν το καθένα σε ένα από τα μπαλόνια της Μίννη. Η άσκηση έχει τρία επίπεδα δυσκολίας, η οποία έγκειται στην οπτική βοήθεια που βρίσκεται στην οθόνη. Στο πρώτο επίπεδο η οπτική βοήθεια υπάρχει πάνω στα μπαλόνια, αλλά και στο πάνω μέρος της οθόνης. Στο δεύτερο επίπεδο υπάρχει μόνο στο πάνω μέρος της οθόνης. Στο τρίτο και τελευταίο επίπεδο δεν υπάρχει οπτική βοήθεια, ενώ η λέξη απ' την οποία καλείται το παιδί να επιλέξει τα σωστά γράμματα, έχει υποστεί αναγραμματισμό. Στη λάθος επιλογή, του επισημαίνεται το λάθος του και παροτρύνεται για επιπλέον προσπάθεια. Η σωστή επιλογή επιβραβεύεται. Μετά το επιτυχές τέλος του τρίτου επιπέδου, το παιδί επιβραβεύεται με ένα video clip παιδικού τραγουδιού.

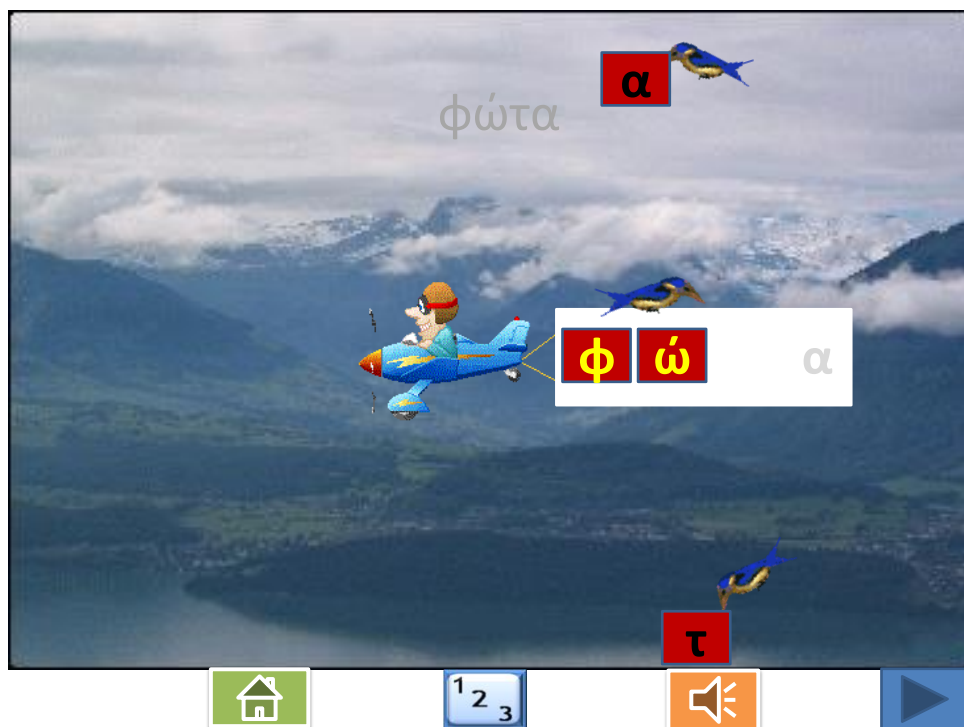
Στόχος της άσκησης αυτής είναι να καταλάβει το παιδί την έννοια της κατάτμησης της λέξης και ότι προκειμένου να δημιουργήσουμε λέξεις, τα γράμματα μπαίνουν σε συγκεκριμένη σειρά κάθε φορά.

8. Άσκηση «αεροπλάνο»:

Στην οθόνη εμφανίζεται ένα αεροπλάνο με ένα πανό προσαρμοσμένο στο πίσω μέρος του, όπου αναγράφεται μία λέξη. Το παιδί μπορεί να πατήσει πάνω στα πουλάκια ή στα γράμματα που κουβαλούν, για να ακούσει τις φωνές τους.

Σε δεύτερο χρόνο, στην οθόνη φαίνεται να έχουν φύγει οι φωνούλες / γράμματα απ' τη λέξη που ήταν γραμμένη πάνω του. Κάποια πουλάκια βρήκανε τις φωνές/γράμματα, αλλά δεν ξέρουν με ποια σειρά πρέπει να μπουν προκειμένου να γραφτεί σωστά η λέξη. Η άσκηση έχει τρία επίπεδα δυσκολίας, η οποία έγκειται στην οπτική βοήθεια που βρίσκεται στην οθόνη. Στο πρώτο επίπεδο, το παιδί οδηγούμενο από την οπτική βοήθεια –η οποία δίνεται και πάνω στο πανό του αεροπλάνου και στο πάνω μέρος της οθόνης- καλείται να βάλει τα γράμματα με τη σωστή σειρά. Στο δεύτερο επίπεδο, η οπτική βοήθεια βρίσκεται μόνο στο πάνω μέρος της οθόνης, ενώ στο τρίτο επίπεδο δεν υπάρχει οπτική βοήθεια.

Στόχος αυτής της άσκησης είναι να καταλάβει το παιδί την έννοια του συγκερασμού των φωνημάτων/γραμμάτων σε λέξεις, καθώς και το ρόλο τους μέσα σ' αυτές.

Σ' αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι υπήρχαν κι άλλες ασκήσεις, οι οποίες εξαιρέθηκαν για πρακτικούς λόγους. Όπως για παράδειγμα μία άσκηση με ένα τραινάκι στο οποίο τα βαγόνια ταξίδευαν λέξεις με μπερδεμένα τα γράμματά τους και το παιδί έπρεπε να βρει τη σωστή σειρά τους. Σ' αυτή την άσκηση φαινόταν το τρένο να έρχεται πάνω στις ράγες και ταυτόχρονα ακουγόταν η μηχανή του και το καμπανάκι του μηχανοδηγού. Αυτό το «φαντασμαγορικό» θέαμα δημιουργούσε στα παιδιά την ακατανίκητη επιθυμία να επαναλαμβάνουν αδιαλείπτως την κίνηση του τρένου, με αποτέλεσμα να αποσπάται η προσοχή τους, όχι μόνο από το σκοπό της άσκησης, αλλά και από το υπόλοιπο της συνεδρίας.

Διαδικασία 1^{ης} εφαρμογής τεστ ΜέταΦΩΝ

Σκοπός της εργασίας είναι ο εντοπισμός των δυσκολιών φωνολογικής επίγνωσης σε παιδιά μεταφωνολογικού επιπέδου, με στόχο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος ηλεκτρονικών ασκήσεων, για την αντιμετώπιση φωνολογικών δυσκολιών σε παιδιά του νηπιαγωγείου και του 1^{ου} 6μήνου της Α' δημοτικού, ώστε να είναι ομαλότερη η ένταξή τους στο απαιτητικό περιβάλλον του σχολείου.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα, του εν λόγω προγράμματος, κρίθηκε απαραίτητο να εφαρμοστεί σε παιδιά με φωνολογικά ελλείμματα. Η αξιολόγηση των παιδιών για τη φωνολογική τους ενημερότητα έγινε με τη χρήση του διαγνωστικού εργαλείου ΜέταΦΩΝ. Το τεστ επιχειρήθηκε να χορηγηθεί σε 7 παιδιά, 4 εκ των οποίων εξαιρέθηκαν, για διαφορετικούς λόγους το κάθε ένα. Τα 2 απ' αυτά, αδυνατούσαν να αποδεχθούν τους ρόλους εξεταστή-εξεταζόμενου, με αποτέλεσμα η συνεργασία να παύσει κατά τη δεύτερη προσπάθεια χορήγησης του τεστ. Το 3^ο θεωρήθηκε ότι έχρηζε αξιολόγησης από ψυχολόγο, για το νοητικό δυναμικό του, ενώ το 4^ο εξαιρέθηκε λόγω της αδυναμίας της συνοδού να συνεργαστεί (παρενέβαινε στη διαδικασία).

Πρόκειται, λοιπόν, για πιλοτικό πρόγραμμα, με τον αριθμό συμμετεχόντων να περιορίζεται στα 3 παιδιά.

Συγκεκριμένα:

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;9

Στις 9 Ιουνίου 2013, χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στο γραφείο του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους-προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης. Αφιερώθηκε αρκετός χρόνος στην επεξήγηση και στον προσδιορισμό των ρόλων, κυρίως στην αποδοχή αλλαγής των ρόλων «μητέρας / εξεταστή».

Η πρώτη συνεδρία διήρκησε 60'. Παρά τη δυσκολία κατά την έναρξη της χορήγησης, ολοκληρώθηκε επιτυχώς. Η δεύτερη συνεδρία είχε διάρκεια 50' και διεξήχθη ομαλά.

2^ο περιστατικό Κ. Δ. αγόρι, ετών 5;6

Στις 14 Ιουνίου χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στην τραπεζαρία του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους -προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης.

Λίγα λεπτά ήταν αρκετά για τον εγκλιματισμό και την αποδοχή των ρόλων. Η χορήγηση έγινε σε δύο 50λεπτες συνεδρίες, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

3ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 4;5

Στις 15 Ιουλίου χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στο γραφείο του παιδικού υπνοδωματίου του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους -προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις

του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης.

Η χορήγηση του τεστ έγινε σε 4 συνεδρίες των 30', με τη συνεργασία να αποδεικνύεται εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Θα χαρακτήριζα το παιδί υπερκινητικό, με προβλήματα συγκέντρωσης. Πάντως, στην τελευταία συνεδρία φάνηκε να πρόσκειται πιο φιλικά απέναντί μου, δείχνοντας σημεία αποδοχής του προσώπου, αλλά και του έργου μου.

Διαδικασία εφαρμογής Ηλεκτρονικών Ασκήσεων-Λογοθεραπευτική παρέμβαση

Δημιουργήθηκαν 45λεπτα προγράμματα παρέμβασης που περιελάμβαναν, εκτός του ηλεκτρονικού προγράμματος, κάρτες με εικόνες και γράμματα, μαγνητικό πίνακα γραφής, παιχνίδια μνήμης και χρωματιστούς μαρκαδόρους, ενώ επιλέχθηκαν παιχνίδια, ανάλογα των συνεδριών, για τη δημιουργία ακόμη πιο ευχάριστου περιβάλλοντος. Οι συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν στο οικείο περιβάλλον έκαστου παιδιού, ελλείπει επαγγελματικού χώρου. Για το ένα από τα παιδιά (3^ο περιστατικό) κρίθηκε απαραίτητη η εξάσκηση για τη σωστή τοποθέτηση των αρθρωτών, πριν την εφαρμογή του προγράμματος της φωνολογικής ενημερότητας.

Το λογοθεραπευτικό πρόγραμμα παρέμβασης στοχοθετήθηκε ως εξής:

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;9

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Ανάπτυξη ικανότητας κατανόησης φωνολογικών γνωρισμάτων των λέξεων.
2. Δημιουργία προγράμματος για την συνέχιση της εξάσκηση στο σπίτι, σε συνεργασία με τους γονείς.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Χτίσιμο σχέσης συνεργασίας.
2. Εντοπισμός / αναγνώριση ομοιοκαταληξίας.
3. Συγκερασμός των συλλαβών για τη δημιουργία λέξεων.
4. Κατάτμηση των λέξεων σε συλλαβές.
5. Αναγνώριση αρχικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια αρχή.
6. Αναγνώριση τελικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια κατάληξη.
7. Συγκερασμός φωνημάτων για τη δημιουργία λέξεων.
8. Κατάτμηση των λέξεων σε φωνήματα.
9. Αναγνώριση αρχικού φωνήματος στις λέξεις.

2^ο περιστατικό Κ. Δ. αγόρι, ετών 5;6

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Ανάπτυξη ικανότητας κατανόησης φωνολογικών γνωρισμάτων των λέξεων.

2. Δημιουργία προγράμματος για την συνέχιση της εξάσκηση στο σπίτι, σε συνεργασία με τους γονείς.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Χτίσιμο σχέσης εμπιστοσύνης και συνεργασίας.
2. Εντοπισμός / αναγνώριση ομοιοκαταληξίας.(προς εμπέδωση)
3. Συγκερασμός των συλλαβών για τη δημιουργία λέξεων. (προς εμπέδωση)
4. Κατάτμηση των λέξεων σε συλλαβές. (προς εμπέδωση)
5. Αναγνώριση αρχικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια αρχή. (προς εμπέδωση)
6. Χειρισμός αρχικής συλλαβής. (προς κατάκτηση)
7. Αναγνώριση τελικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια κατάληξη. (προς εμπέδωση)
8. Κατάτμηση των λέξεων σε φωνήματα.(προς εμπέδωση)

3^ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 4;5

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Απόκτηση καταληπτής ομιλίας σε όλα τα επικοινωνιακά πλαίσια.
2. Ανάπτυξη ικανότητας κατανόησης φωνολογικών γνωρισμάτων των λέξεων.
3. Δημιουργία προγράμματος για την συνέχιση της εξάσκηση στο σπίτι, σε συνεργασία με τους γονείς.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Χτίσιμο σχέσης εμπιστοσύνης και συνεργασίας.
2. Αύξηση στοματοπροσωπικής κινητικότητας/Σωστή τοποθέτηση αρθρωτών.
3. Εντοπισμός / αναγνώριση ομοιοκαταληξίας. (προς κατάκτηση)
4. Συγκερασμός των συλλαβών για τη δημιουργία λέξεων.(προς κατάκτηση)
5. Κατάτμηση των λέξεων σε συλλαβές. (προς εμπέδωση)
6. Αναγνώριση αρχικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια αρχή. (προς εμπέδωση).
7. Αναγνώριση τελικής συλλαβής στις λέξεις / Εύρεση λέξεων με την ίδια κατάληξη.(προς εμπέδωση).

8. Χειρισμός αρχικής συλλαβής. (προς κατάκτηση)
9. Συγκερασμός φωνημάτων για τη δημιουργία λέξεων. (προς εμπέδωση).
10. Εύρεση λέξεων αρχικού φωνήματος. (προς κατάκτηση)
11. Κατάτμηση των λέξεων σε φωνήματα. (προς κατάκτηση)
12. Αναγνώριση αρχικού φωνήματος στις λέξεις. (προς εμπέδωση).
13. Χειρισμός αρχικού φωνήματος. (προς εμπέδωση).

Διαδικασία 2^{ης} εφαρμογής τεστ ΜέταΦΩΝ

Μετά το πέρας των ορισμένων συνεδριών, προκειμένου να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων λογοθεραπευτικής παρέμβασης, επαναλήφθηκε η χορήγηση του ΜέταΦΩΝ τεστ.

Συγκεκριμένα:

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;11

Στις 20 Αυγούστου χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στο γραφείο του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους -προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο, εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης.

Η χορήγηση του τεστ έγινε σε δύο συνεδρίες διάρκειας 50', χωρίς αξιοσημείωτες συμπεριφορές.

2^ο περιστατικό Κ. Α. αγόρι, ετών 5;8

Στις 16 Αυγούστου χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στην τραπεζαρία του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους -προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο, εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης.

Η χορήγηση έγινε σε δύο συνεδρίες των 50', χωρίς καμία παρακώλυση.

3^ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 5;2

Στις 14 Σεπτεμβρίου χορηγήθηκε η πλήρης μορφή του Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας-ΜέταΦΩΝ.

Η εξέταση διεξήχθη στο γραφείο του παιδικού υπνοδωματίου του σπιτιού, με επαρκή φωτισμό, καρέκλα ρυθμιζόμενου ύψους -προσαρμοσμένη στις ανάγκες του παιδιού- χωρίς άλλα εξωτερικά ερεθίσματα και με την παρουσία μόνο, εμού (του εξεταστή) και του παιδιού. Η τοποθέτησή μας ήταν αντικριστή, με τρόπο ώστε να παρατηρώ με άνεση τις αντιδράσεις του παιδιού, αλλά και την αποκοπή άλλων ερεθισμάτων προς αυτό -πλην του βιβλίου και των καρτών ευαισθητοποίησης.

Η χορήγηση του τεστ έγινε σε 4 συνεδρίες των 30'. Η διάθεση για συνεργασία, εμφανώς ενισχυμένη, βοήθησε καταλυτικά στην διεκπεραίωση του έργου.

Αποτελέσματα των 2 χορηγήσεων του τεστ ΜέταΦΩΝ

Τα αποτελέσματα που ακολουθούν εξήχθησαν από τα «ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ» του μεταφωνολογικού τεστ ΜέταΦΩΝ, που χορηγήθηκε σύμφωνα με τις περιγραφές που γίνονται στο κεφάλαιο «Μεθοδολογία».

1^η χορήγηση ΜέταΦΩΝ τεστ

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;9

- Η επίδοσή της στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;7. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα της Συλλαβής κρίνεται μέση, με αναπτυξιακή ηλικία 4;4. Ανήκει στο 20% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 6;9. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς

βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.

- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται υψηλής επίδοσης (τυπικός βαθμός 8). Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή της ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην πλειονότητά του κινείται μεταξύ υψηλής και μέσης επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 9,5,9).
 - ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών υπολείπεται στον Χειρισμό Αρχικού Φωνήματος. Ενώ οι δεξιότητες σε σχέση με τη Ρίμα, τον Συγκερασμό της λέξης σε επίπεδο Συλλαβής, την Εύρεση λέξεων Αρχικής Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής, τον Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος, την Εύρεση λέξεων Αρχικού Φωνήματος και την Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος είναι κατακτημένες. Η κατάτμηση Λέξης σε επίπεδο Συλλαβής, ο Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής και ο Συγκερασμός Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος είναι εμπεδωμένες δεξιότητες.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα		√	
Συγκερασμός (Συλ.)		√	
Κατάτμηση (Συλ.)			√
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής		√	
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος		√	
Συγκερασμός (Φών.)			√
Κατάτμηση (Φών.)		√	
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος	√		

Πίνακας 1. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 1ου περιστ./1ης χορήγησης τεστ ΜέταΦΩΝ

2^ο περιστατικό Κ. Α. αγόρι, ετών 5;6

- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;7. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Συλλαβής κρίνεται μέση, με αναπτυξιακή ηλικία 4;7. Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;10. Ανήκει στο 7% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται υψηλής επίδοσης (τυπικός βαθμός 8). Ανήκει στο 7% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.

- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή του ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην πλειονότητά του κινείται μεταξύ υψηλής και μέσης επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 9,4,9).
 - ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών υπολείπεται στον Συγκερασμό της Λέξης σε επίπεδο Συλλαβής και στον Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής. Ενώ οι δεξιότητες σε σχέση με τη Ρίμα, την Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής, την Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος, την Κατάτμηση των Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος, καθώς και τον χειρισμό Αρχικού Φωνήματος είναι κατακτημένες. Η Εύρεση Λέξεων με Αρχικό Φώνημα και ο Συγκερασμός Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος, είναι εμπεδωμένες δεξιότητες.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα		√	
Συγκερασμός (Συλ.)	√		
Κατάτμηση (Συλ.)		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής		√	
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής	√		
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος			√
Συγκερασμός (Φών.)			√
Κατάτμηση (Φών.)		√	
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος		√	

Πίνακας 2. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 2ου περιστ./1ης χορήγησης τεστ ΜέταΦΩΝ

3ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 4;5

- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται ανεπαρκής, με αναπτυξιακή ηλικία 5;5. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού και αφορά τα παιδιά που αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 1ή2. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που βαθμολογούνται με το κατώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30μαθητές , αναμένεται ένας αριθμός 3 μαθητών με ανεπαρκές επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Συλλαβής κρίνεται μέση, με αναπτυξιακή ηλικία 4;2. Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται οριακά υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 5;2. Ανήκει στο 12% του πληθυσμού και αφορά τα παιδιά που αξιολογούνται με τυπικό βαθμό7. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς ανάμεσα στο ανώτερο 23% και το κατώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30μαθητές , αναμένεται ένας αριθμός 3 ή 4 μαθητών με οριακά υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται μέσης επίδοσης (τυπικός βαθμός 4). Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του

πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.

- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή του ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην πλειονότητά του κινείται μεταξύ οριακά υψηλής και ανεπαρκούς επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 1,4,7).
 - ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών υπολείπεται στη Ρίμα, στον Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, στην Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής, στον Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής, στην Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος, στην Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος. Οι δεξιότητες σε σχέση με την Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Τελικής συλλαβής, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος, τον Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος, καθώς και τον Χειρισμό Αρχικού Φωνήματος, είναι κατακτημένες. Ενώ καμία δεξιότητα δεν εμπεδώθηκε.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα	√		
Συγκερασμός (Συλ.)	√		
Κατάτμηση (Συλ.)		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής	√		
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής		√	
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής	√		
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος	√		
Συγκερασμός (Φών.)		√	
Κατάτμηση (Φών.)	√		
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος		√	

Πίνακας 3. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 3ου περιστ./1ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ

	1 ^ο περιστατικό		2 ^ο περιστατικό		3 ^ο περιστατικό	
	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία
Ρίμα	9	8;7	9	8;7	1	5;5
Συλλαβή	5	4;4	4	4;7	4	4;2
Φώνημα	9	6;2	9	8;10	7	5;2
Γεν. Δείκ. Φων.Επίγν.	8		8		4	

Πίνακας 4: Συνοπτική παρουσίαση αποτελεσμάτων 1ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ, όλων των περιστατικών

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;11

- Η επίδοσή της στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;7. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 7;6. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή της στην Κλίμακα Συλλαβή υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;6. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται υψηλός (τυπικός βαθμός 9). Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.

- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή της ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην ολότητά του είναι υψηλής επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 9,9,9).
 - ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών υπολείπεται στην Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος. Ενώ οι δεξιότητες σε σχέση με τη Ρίμα, τον Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, την Εύρεση Λέξεων από Αρχική Συλλαβή, τον Εντοπισμό/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής, τον Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής, την Εύρεση Λέξεων με Αρχικό Φώνημα και τον Χειρισμό Αρχικού Φωνήματος είναι κατακτημένες. Ενώ οι δεξιότητες της Κατάτμησης Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, του Εντοπισμού/Αναγνώρισης Αρχικής Συλλαβής, του Εντοπισμού/Αναγνώρισης Αρχικού Φωνήματος και του Συγκερασμού Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος έχουν εμπεδωθεί.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα		√	
Συγκερασμός (Συλ.)		√	
Κατάτμηση (Συλ.)			√
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής		√	
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος		√	
Συγκερασμός (Φών.)			√
Κατάτμηση (Φών.)	√		
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος		√	

Πίνακας 5. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 1ου περιστ./2ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ

2^ο περιστατικό Κ. Α. αγόρι, ετών 5;8

- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 8;7. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Συλλαβής κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 7;6. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή του στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 10;2. Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται υψηλός (τυπικός βαθμός 9). Ανήκει στο 4% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 8 ή 9. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο ανώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 3 ή 4 μαθητών με υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή του ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην ολότητά του είναι υψηλής επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 9,8,9).

- ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών δεν υπολείπεται καμίας δεξιότητας. Έχει κατακτήσει τις δεξιότητες που αφορούν στη Ρίμα, στο Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, στον Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής, στην Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος. Ενώ έχει εμπεδώσει τις δεξιότητες της Κατάτμησης Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, του Εντοπισμού/Αναγνώρισης Αρχικής Συλλαβής, του Εντοπισμού/Αναγνώρισης Τελικής Συλλαβής, του Εντοπισμού/Αναγνώρισης Αρχικού Φωνήματος, της
- iii) Εύρεση Λέξεων με Αρχική Συλλαβή, της Εύρεση Λέξεων με Αρχικό Φώνημα, της Κατάτμησης Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος, του Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος και του Χειρισμό Αρχικού Φωνήματος.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα		√	
Συγκερασμός (Συλ.)		√	
Κατάτμηση (Συλ.)			√
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής			√
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής			√
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος			√
Συγκερασμός (Φών.)			√
Κατάτμηση (Φών.)			√
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος			√

Πίνακας 6. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 2ου περιστ./2ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ

3^ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 5;2

- Η επίδοσή του στην Κλίμακα της Ρίμας κρίνεται μέση, με αναπτυξιακή ηλικία 6;4. Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- επίδοσή του στην Κλίμακα της Συλλαβής κρίνεται μέση, με αναπτυξιακή ηλικία 5;10. Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Η επίδοσή του στην Κλίμακα του Φωνήματος κρίνεται οριακά υψηλή, με αναπτυξιακή ηλικία 6;2. Ανήκει στο 12% του πληθυσμού και αφορά τα παιδιά που αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 7. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς ανάμεσα στο ανώτερο 23% και το κατώτερο 11% των αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη με 30 μαθητές , αναμένεται ένας αριθμός 3 ή 4 μαθητών με οριακά υψηλό επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.
- Ο Γενικός δείκτης Φωνολογικής Επίγνωσης κρίνεται μέση (τυπικός βαθμός 6). Ανήκει στο 17% του πληθυσμού, που αφορά παιδιά τα οποία αξιολογούνται με τυπικό βαθμό 4-6. Σ' αυτή την κατηγορία βρίσκονται παιδιά που έχουν αρχικούς βαθμούς στο κεντρικό 54% αρχικών βαθμών. Σε μια αντιπροσωπευτική του πληθυσμού τάξη

με 30 μαθητές αναμένεται αριθμός 16 μαθητών με μέσο επίπεδο Φωνολογικής Επίγνωσης.

- Από την εξαγωγή της ενδοατομικής επίδοσης, στο αντίστοιχο Αναπτυξιακό Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης για την ηλικιακή του ομάδα, συμπεραίνεται ότι:
 - i) Ο ενδοατομικός βαθμός κατάκτησης των επιμέρους δεξιοτήτων στην ολότητά του είναι υψηλής επίδοσης (τυπικοί βαθμοί 6,6,7).
 - ii) Σε σχέση με το βαθμό κατάκτησης των τυπικά αναπτυσσόμενων παιδιών υπολείπεται σε ότι αφορά την Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος. Έχει κατακτήσει τις δεξιότητες που αφορούν σε: Ρίμα, Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, Κατάτμηση Λέξεων σε επίπεδο Συλλαβής, Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής, Χειρισμό Αρχικής Συλλαβής, Εντοπισμό/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος, Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος, Συγκερασμό Λέξεων σε επίπεδο Φωνήματος, Χειρισμό Αρχικού Φωνήματος. Δεξιότητες που έχει εμπεδώσει είναι ο Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής και ο Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής.

	Μη κατακτημένη δεξιότητα	Κατακτημένη δεξιότητα	Εμπεδωμένη δεξιότητα
Ρίμα		√	
Συγκερασμός (Συλ.)		√	
Κατάτμηση (Συλ.)		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικής Συλλαβής			√
Εύρεση Λέξεων Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Τελικής Συλλαβής			√
Χειρισμός Αρχικής Συλλαβής		√	
Εντοπισμός/Αναγνώριση Αρχικού Φωνήματος		√	
Εύρεση Λέξεων Αρχικού Φωνήματος		√	
Συγκερασμός (Φών.)		√	
Κατάτμηση (Φών.)	√		
Χειρισμός Αρχικού Φωνήματος		√	

Πίνακας 7. Αναπτυξιακό προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης 3ου περιστ./2ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ

	1 ^ο περιστατικό		2 ^ο περιστατικό		3 ^ο περιστατικό	
	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία	Κλίμακα (τυπ. Βαθ.)	Αναπτυξιακή ηλικία
Ρίμα	9	8;7	9	8;7	6	6;4
Συλλαβή	9	7;6	8	7;6	6	5;10
Φώνημα	9	8;6	9	10;2	7	6;2
Γεν. Δείκ. Φων. Επίγν.	9		9		6	

Πίνακας 8. Συνοπτική παρουσίαση αποτελεσμάτων 2ης χορήγησης ΜέταΦΩΝ τεστ, όλων των περιστατικών

Συζήτηση και συμπεράσματα

Αρχικός στόχος της εργασίας τέθηκε ο σχεδιασμός ηλεκτρονικών ασκήσεων για την ενίσχυση της φωνολογικής ενημερότητας σε παιδιά μεταφωνολογικού επιπέδου. Προς εξυπηρέτηση αυτού του στόχου κρίθηκε σκόπιμος ο εντοπισμός παιδιών με φωνολογικά ελλείμματα, ώστε να μπορεί να γίνει ο αντίστοιχος έλεγχος της εγκυρότητας του εγχειρήματος. Έτσι σε 3 παιδιά, που συμμετείχαν σ' αυτή την προσπάθεια, εφαρμόστηκε το «*τεστ μεταφωνολογικής ανάπτυξης και αναγνωστικής δεξιότητας ως προς τη φωνολογική επίγνωση, ΜέταΦΩΝ τεστ*». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το κάθε παιδί, δημιουργήθηκαν και τα αντίστοιχα προγράμματα λογοθεραπευτικής παρέμβασης. Μετά το πέρας των απαιτούμενων συνεδριών, για την ολοκλήρωση των προγραμμάτων, επαναλήφθηκε η εφαρμογή του «ΜέταΦΩΝ», προκειμένου να διαφανεί η αποτελεσματικότητα του εν λόγω προγράμματος. Τα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά, αν και αφορούν ιδιαίτερα περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων. Πιο συγκεκριμένα, ανά περιστατικό προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα που αφορούν στην αποτελεσματικότητα των ηλεκτρονικών ασκήσεων κατά τη λογοθεραπευτική παρέμβαση:

1^ο περιστατικό Γ. Ε. κορίτσι, ετών 4;11

- Στην κλίμακα Ρίμα, ο τυπικός βαθμός κι η Αναπτυξιακή ηλικία δεν μετατράπηκαν.
- Στην κλίμακα Συλλαβή, ο τυπικός βαθμός αυξήθηκε κατά 4 μονάδες, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία κατά 3 χρόνια και 2 μήνες.
- Στην κλίμακα Φώνημα ο τυπικός βαθμός δεν μετατράπηκε, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία αυξήθηκε κατά 2 χρόνια και 4 μήνες.

2^ο περιστατικό Κ. Δ. αγόρι, ετών 5;8

- Στην κλίμακα Ρίμα, ο τυπικός βαθμός και η Αναπτυξιακή ηλικία δεν μετατράπηκαν.
- Στην κλίμακα Συλλαβή, ο τυπικός βαθμός αυξήθηκε κατά 4 μονάδες, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία κατά 2 χρόνια και 11 μήνες.
- Στην κλίμακα Φώνημα, ο τυπικός βαθμός δεν μετατράπηκε, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία αυξήθηκε κατά 1 χρόνο και 8 μήνες.

3^ο περιστατικό Φ. Μ. αγόρι, ετών 5;2

- Στην κλίμακα Ρίμα, ο τυπικός βαθμός αυξήθηκε κατά 5 μονάδες, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία 11 μήνες.
- Στην κλίμακα Συλλαβή, ο τυπικός βαθμός αυξήθηκε κατά 2 μονάδες, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία κατά 1 χρόνο και 8 μήνες.
- Στην κλίμακα Φώνημα, ο τυπικός βαθμός δεν μετατράπηκε, ενώ η Αναπτυξιακή ηλικία αυξήθηκε κατά 1 χρόνο.

Από τα παραπάνω εξάγεται το συμπέρασμα, ότι το πρόγραμμα που εφαρμόστηκε είχε πολύ καλά αποτελέσματα στο επίπεδο της «Συλλαβής» και στα τρία παιδιά. Το ότι δεν είχε το ίδιο θεαματικά αποτελέσματα και το επίπεδο «Ρίμα», θεωρήθηκε πως οφείλεται:

α) στο γεγονός ότι τα δύο απ' τα παιδιά είχαν ήδη αυξημένο σκορ σ' αυτό το επίπεδο και
β) το πρόγραμμα παρέμβασης που δέχτηκαν, δεν περιείχε πλήθος ασκήσεων στο επίπεδο «Ρίμα».

Όσο για τα αποτελέσματα του επιπέδου «Φώνημα», εμπίπτουν στην ίδια αιτιολογία με το επίπεδο «Ρίμα», συν του ότι κατά την πρακτική εφαρμογή των ασκήσεων διαπιστώθηκαν αστοχίες ως προς τον τρόπο που δόθηκαν οι αναπαραστάσεις των φωνών/γραμμάτων στις ασκήσεις.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν και διασταυρώθηκαν μ' αυτά του ΜέταΦΩΝ τεστ, τα παιδιά βοηθήθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό από τις ηλεκτρονικές ασκήσεις φωνολογικής ενημερότητας και με τρόπο παιγνιώδη και ψυχαγωγικό προετοιμάστηκαν για το επόμενο στάδιο της ανάπτυξής τους.

Δεν μπορεί να μην αναφερθεί η σημαντική βοήθεια που παρέχουν οι εν λόγω ηλεκτρονικές ασκήσεις και στον λογοθεραπευτή, καθώς αναφερόμενος σ' αυτές, μπορεί να δομήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης.

Ωστόσο κατά την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος, παρατηρήθηκαν κάποια σημεία που στοιχειοθετούν τις ασκήσεις, τα οποία θα πρέπει να προσαρμοστούν εύστοχα στις ανάγκες των παιδιών, με τρόπο πιο ξεκάθαρο και πιο ακριβή. Ο λόγος, για τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται κάποια γράμματα (σειρά, χρώματα, αλλαγή μεγέθους κλπ), αλλά και κάποια σενάρια των ασκήσεων (π.χ. άσκηση «τραινάκι»). Αυτό είναι και ένα θέμα που χρήζει περαιτέρω επεξεργασίας για την βελτιστοποίηση του έργου.

Προτείνεται η περαιτέρω διερεύνηση –κατόπιν των βελτιώσεων που αναφέρθηκαν- σε μεγαλύτερο πληθυσμό παιδιών, αλλά και σε μεγαλύτερης ποικιλίας δυσκολιών στο φωνολογικό τους υπόβαθρο.

Παραρτήματα

Φόρμες Αξιολόγησης ΜέταΦΩΝ τεστ.

Αναπτυξιακό ΜέταΦΩΝ Τεστ

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

ΠΛΗΡΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗ

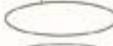

ΤΕΣΤ ΜΕΤΑΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ

Επιτροπή Έρευνας Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών (2008)

ΕΠΩΝΥΜΟ		Έτος	Μήνας	Μέρα
ΟΝΟΜΑ	Ημερομηνία Εξέτασης			
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ή ΣΧΟΛΕΙΟ	Ημερομηνία Γέννησης			
ΕΞΕΤΑΣΤΗΣ	Χρονολογική ηλικία			
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ <small>Κυκλώνουμε την αντίστοιχη ηλικιακή ομάδα</small>		Στρογγυλοποίηση Ηλικίας		
3:10-4:6	4:7-5:0	5:1-5:6	5:7-6:0	6:1-6:6
ΔΙΑΡΚΕΙΑ	1 ^η συνεδρία:	2 ^η συνεδρία:	3 ^η συνεδρία:	4 ^η συνεδρία:
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ				

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΚΛΙΜΑΚΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΕΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΤΥΠΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΡΙΜΑ			
ΣΥΛΛΑΒΗ			
ΦΩΝΗΜΑ			

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ

ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΤΥΠΙΚΩΝ ΒΑΘΜΩΝ ΚΛΙΜΑΚΩΝ: ΡΙΜΑ-ΣΥΛΛΑΒΗ-ΦΩΝΗΜΑ
ΤΥΠΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ

ΤΥΠΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΡΙΜΑ	ΣΥΛΛΑΒΗ	ΦΩΝΗΜΑ	ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΤΟΜΩΝ	ΕΠΙΔΟΣΗ
9	•	•	•	•	4%	υψηλή
8	•	•	•	•	7%	
7	•	•	•	•	12%	οριακά υψηλή
6	•	•	•	•	17%	μέση
5	•	•	•	•	20%	
4	•	•	•	•	17%	
3	•	•	•	•	12%	οριακά ανεπαρκής
2	•	•	•	•	7%	ανεπαρκής
1	•	•	•	•	4%	

Εικόνα 1: Φυλλάδιο Απαντήσεων. Αναπτυξιακή Ηλικία/Διάγραμμα Φωνολογικής Επίγνωσης

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΘΥΜΩ:

ΗΛΙΚΙΑ:

3:10 - 4:6 ετών

4:7 - 5:0 ετών

5:1 - 5:6 ετών

5:7 - 6:0 ετών

6:1 - 6:6 ετών

ΚΛΙΜΑΚΕΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	3:10 - 4:6 ετών									4:7 - 5:0 ετών									5:1 - 5:6 ετών									5:7 - 6:0 ετών									6:1 - 6:6 ετών									ΚΛΙΜΑΚΕΣ
			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΤΥΠΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ			ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ																					
PIMA	ΣΥΓΚΕΡΑΣΜΟΣ ΚΑΤΑΓΝΩΣΗ ΕΠΙΘΙΜΟΣ/ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Α.Σ. ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Α.Σ. ΕΠΙΘΙΜΟΣ/ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Τ.Σ. ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Α.Σ. ΕΠΙΘΙΜΟΣ/ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Α.Φ. ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Α.Φ. ΣΥΓΚΕΡΑΣΜΟΣ ΚΑΤΑΓΝΩΣΗ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Α.Φ.	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6		7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
			ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΚΑΙΜΑΚΕΣ	ΑΙΣΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ				
ΦΩΝΗΜΑ			[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									ΦΩΝΗΜΑ
ΣΥΛΛΑΒΗ			[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									ΣΥΛΛΑΒΗ
ΕΠΙΔΟΣΗ			[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									[Grid with green shading]									ΕΠΙΔΟΣΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

μη κατοκτημένη δεξιότητα

κατοκτημένη δεξιότητα

εμπειδωμένη δεξιότητα

Εικόνα 2: Διάγραμμα Αναπτυξιακού Προφίλ Φωνολογικής Επίγνωσης

ΚΛΙΜΑΚΑ ΡΙΜΑ		Σύνολο Σωστών Λέξεων
ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙ Δε βαθμολογείται		
Ρ-ΕΛΔ ΡΙΜΑ - ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ ΣΕ ΔΙΣΤΙΧΑ	Αρχικός Βαθμός	
Παραδείγματα α) -άκι (φιλάκι) ενδεικτική απάντηση β) -άμι (καλάμι) ενδεικτική απάντηση		
1 -ούπα (π.χ. σκούπα)	1 0	/4
2 -έχεις (π.χ. προσέχεις)	1 0	
3 -άκι (π.χ. παραμυθάκι)	1 0	
4 -όνια (π.χ. μπαλκόνια)	1 0	
Ρ-ΕΧΕΛΣ ΡΙΜΑ - ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ χωρίς ΕΝΔΕΙΞΗ με ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ		
Παραδείγματα: α) μπάλα β) ξύλο γ) κασέτα		
1 πόδι	1 0	/5
2 γόμα	1 0	
3 φουσανέλα	1 0	
4 λεμόνι	1 0	
5 χρυσάφι	1 0	
Ρ-ΕΛ ΡΙΜΑ - ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ		
Ρ-ΕΛ ΡΙΜΑ - ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Παραδείγματα: α) που τελειώνουν σε /'itsa/ β) που τελειώνουν σε /'elli/		
Ρ-ΕΛ ΡΙΜΑ - ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ: που τελειώνουν σε /'aci/ Καταγράφουμε τις λέξεις που είπε μέσα σε ένα λεπτό:	Σύνολο Σωστών Λέξεων	

ΚΛΙΜΑΚΑ ΡΙΜΑ		ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
Ρ-ΕΛ ΡΙΜΑ - ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ που τελειώνουν σε /'οπί/ Καταγράφουμε τις λέξεις που είπε μέσα σε ένα λεπτό:		○

ΚΛΙΜΑΚΑ ΣΥΛΛΑΒΗ		Αρχικός Βαθμός
Σ-Σ ΣΥΛΛΑΒΗ - ΣΥΓΚΕΡΑΣΜΟΣ		
Παραδείγματα: α) μω-ρο (μωρό) β) κα-πε-λο (καπέλο)		
1 πιρούνι	1 0	/4
2 φλογέρα	1 0	
3 παξιμάδι	1 0	
4 παλτό	1 0	
Σ-Κ ΣΥΛΛΑΒΗ - ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ		
Παραδείγματα: α) μήλο (μη-λο) β) καπέλο (κα-πε-λο) γ) πίνακας (πι-να-κας)		
1 πα-γω-το	1 0	/9
2 α-λε-που	1 0	
3 σο-κο-λα-τα	1 0	
4 σπι-τα-κι	1 0	
5 πορ-τα	1 0	
6 πα-ντο-φλα	1 0	
7 πο-τι-στη-ρι	1 0	
8 δελ-φι-νι	1 0	
9 τη-λε-ο-ρα-ση	1 0	

Εικόνα 3:Φυλλάδιο Απαντήσεων. Κλίμακες Ρίμα/Συλλαβή

AN	ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ: ΚΑΡΤΕΛΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ Δε βαθμολογούνται	
	ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ Α.Σ.	
	ΑΣ-ΕΣΕ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ	Αρχικός Βαθμός
	Παραδείγματα: α) μουστάκι, β) τακούι, γ) μπότα, δ) λάμπα	
	1 κάστρο	1 0
	2 σαλάτα	1 0
	3 μελιτζάνα	1 0
	4 βουνό	1 0
		/4
AN	ΑΣ-ΕΣΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ και ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ	
	Παράδειγμα: καλύβα	
	1 φάκελος	1 0
	2 ζέβρα	1 0
	3 δώρο	1 0
	4 χαιρετάει	1 0
		/4
	ΑΣ-Α ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ	
	Παραδείγματα: α) θάλασσα, β) λουκάνικα, γ) ρόδα, δ) νεράιδα, ε) κμψέλη	
	1 πο-	1 0
	2 μα-	1 0
	3 ντου-	1 0
	4 τι-	1 0
	5 γε-	1 0
		/5
AN	ΑΣ-ΕΧΣΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ χωρίς ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ με ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ	
	Παράδειγμα: μαχαίρι	
	1 κοχύλια	1 0
	2 μπούτι	1 0
	3 γερανός	1 0
	4 θησαυρός	1 0
		/4
	ΑΣ-ΣΖ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΖΕΥΓΩΝ	
	Παραδείγματα: α) σαλάμι.- σαπούνι: ίδιο (Ι) β) δέντρο - μήλο: διαφορετικό (Δ)	
	1 μπίρα-γτέφι	Δ 1 0
	2 βαλίτσα-βάτραχος	Ι 1 0
	3 λεφτά-λεκές	Ι 1 0
	4 κουβέρτα-σεντόνι	Δ 1 0
	5 κερι-κεφτές	Ι 1 0
	6 φάντασμα-θέατρο	Δ 1 0
	7 γιουλάπα-φεγγάρι	Δ 1 0
	8 παπούτσι-παλάτι	Ι 1 0
		/8
AN	ΑΣ-ΔΔ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ	
	Παράδειγμα: χάπια	
	1 ποτήρι	1 0
	2 καρέκλα	1 0
	3 κολιέ	1 0
	4 βασκός	1 0
		/4
	ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΣΥΛΛΑΒΗΣ: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Α.Σ.	/29
	ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Α.Σ.	Αρχικός Βαθμός
	ΑΣ-ΕΛ ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Παραδείγματα: α) από /pe/ β) από /ia/	
	ΑΣ-ΕΛ ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ από /ka/ Καταγράφουμε τις λέξεις που είπε μέσα σε ένα λεπτό:	Σύνολο Σωστών Λέξεων
	ΑΣ-ΕΛ ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ από /si/ Καταγράφουμε τις λέξεις που είπε μέσα σε ένα λεπτό:	Σύνολο Σωστών Λέξεων
	ΑΣ-ΕΛ ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ από /ma/ Καταγράφουμε τις λέξεις που είπε μέσα σε ένα λεπτό:	Σύνολο Σωστών Λέξεων
	ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΣΥΛΛΑΒΗΣ: ΕΥΡΕΣΗ ΛΕΞΕΩΝ Α.Σ.	

Εικόνα 4:Φυλλάδιο Απαντήσεων. Αρχική Συλλαβή

ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ Τ.Σ.		
ΤΣ-ΕΣΕ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ	Αρχικός Βαθμός	
Παραδείγματα: α) σημαία, β) καπέλο, γ) βάζο, δ) μέλι		
1 λάμπα	1 0	/4
2 μολύβι	1 0	
3 παγωτό	1 0	
4 αρκούδα	1 0	
ΤΣ-ΕΣΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ και ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ		
Παράδειγμα: κόκαλο		
1 τρόμπα	1 0	/4
2 κουτί	1 0	
3 καρπούζι	1 0	
4 άλογο	1 0	
ΤΣ-Α ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ		
Παραδείγματα: α) κουζίνα β) στυλό γ) καλάμι δ) μολύβι ε) φράουλα		
1 -τι	1 0	/4
2 -γα	1 0	
3 -το	1 0	
4 -που	1 0	
ΤΣ-ΕΧΣΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ χωρίς ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ με ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ		
Παράδειγμα: ομπρέλα		
1 νύφη	1 0	/4
2 κάρβουνα	1 0	
3 σήμα	1 0	
4 μπαλέτο	1 0	
ΤΣ-ΣΖ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΖΕΥΓΩΝ		
Παραδείγματα: α) βρύση – κέρασι: ίδιο (Ι) β) μήλο – πόδι: διαφορετικό (Δ)		
1 σόμπα-βάζο	Δ	1 0
2 χόμα-κύμα	Ι	1 0
3 ρίζα-μπλούζα	Ι	1 0
4 λεμόνι-κανάτα	Δ	1 0
5 πηγάδι-λουλούδι	Ι	1 0
6 ζάρι-μπογιά	Δ	1 0
7 δώρο-γάτσι	Δ	1 0
8 ζακέτα-ντομάτα	Ι	1 0
ΤΣ-ΔΔ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ		
Παράδειγμα: καρότο		
1 σκούπα	1 0	/4
2 κάλτσα	1 0	
3 πιρούνι	1 0	
4 σαλάτα	1 0	
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΣΥΛΛΑΒΗΣ: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Τ.Σ.		
/28		
ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ – ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Α.Σ.		
AN	ΑΣ-Χ-ΠΡ ΠΡΟΣΘΗΚΗ	Αρχικός Βαθμός
Παραδείγματα: α) φέτα→κουφέτα β) χέρι→μαχαίρι		
1 καράβι	1 0	/4
2 καμήλα	1 0	
3 λεμόνι	1 0	
4 πεπόνι	1 0	
AN	ΑΣ-Χ-ΑΠ ΑΠΑΛΟΙΦΗ	
Παράδειγμα: καμήλα→μήλα		
1 μπάλα	1 0	/4
2 φίλοι	1 0	
3 σκάλα	1 0	
4 μάτι	1 0	

Εικόνα 5:Φυλλάδιο Απαντήσεων. Τελική Συλλαβή

AN	ΑΣ-Χ-ΑΝΤ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ		/4	
	Παραδείγματα: ζα-κέτα→μο-κέτα→πα-κέτα→ λου-κέτα→ρα-κέτα			
	1	κεράσι		1 0
	2	κουτάλι		1 0
	3	τριφύλλι		1 0
4	χελώνα	1 0		
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΣΥΛΛΑΒΗΣ: ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ Α.Σ.			/12	
ΚΛΙΜΑΚΑ ΣΥΛΛΑΒΗ			ΑΡΧΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	

AN	ΑΦ-Α ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ		/8	
	Παραδείγματα: α) θησαυρός, β) λαβύρινθος, γ) ρόπαλο, δ) γερομπογιές, ε) ξαναπέες			
	1	/t/		1 0
	2	/γ/		1 0
	3	/p/		1 0
	4	/d/		1 0
	5	/z/		1 0
	6	/t/		1 0
	7	/b/		1 0
8	/θ/	1 0		

AN	ΑΦ-ΕΧΦΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ χωρίς ΦΩΝΗΜΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ με ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ		/4	
	Παράδειγμα: μελιτζάνα			
	1	κούκλα		1 0
	2	μπισκότο		1 0
	3	γόνατο		1 0
4	θόρυβος	1 0		

AN	ΑΦ-ΣΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΖΕΥΓΩΝ		/8	
	Παραδείγματα: α) πύραυλος-πατίνι:ίδια (I) β) δίσκος-γτόμινο: διαφορετική (Δ)			
	1	βελόνα-βαγόνι		I 1 0
	2	Γκούφη-Ιόξο		Δ 1 0
	3	μπουκάλι-φάντασμα		Δ 1 0
	4	κομπολόι-καραμούζα		I 1 0
	5	φάλαινα-μύλος		Δ 1 0
	6	δάδι-Δουκέτο		I 1 0
	7	γησί-μάγισσα		Δ 1 0
8	σαλιγκάρι-συνεργείο	I 1 0		

AN	ΑΦ-ΔΔ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ		/4	
	Παράδειγμα: καλάμι			
	1	γάντια		1 0
	2	τούβλο		1 0
	3	φουστάνι		1 0
4	μπιφτέκι	1 0		

ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΩΝΗΜΑ				
<i>ΑΡΧΙΚΟ ΦΩΝΗΜΑ</i> <i>ΚΑΡΤΕΛΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ</i> <i>Δε βαθμολογούνται</i>				
ΑΡΧΙΚΟ ΦΩΝΗΜΑ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ Α.Φ.				
AN	ΑΦ-ΕΦΕ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΦΩΝΗΜΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ		/4	
	Παραδείγματα: α) καβούρι, β) πηγάδι, γ) ζώνη, δ) φωλιά			
	1	χοντρός		1 0
	2	ζακέτα		1 0
	3	δίχτυα		1 0
4	παγώνι	1 0		
AN	ΑΦ-ΕΦΕΛΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ με ΦΩΝΗΜΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ και ΛΕΞΗ ΣΤΟΧΟ		/4	
	Παράδειγμα: ποτήρι			
	1	νοσοκόμα		1 0
	2	ντουλάπα		1 0
	3	φάλαινα		1 0
4	ζάρι	1 0		

ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ΦΩΝΗΜΑΤΟΣ: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ Α.Φ.		/32
--	--	------------

Εικόνα 6:Φυλλάδιο Απαντήσεων. Κλίμακα Φώνημα

ΦΥΛΛΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΒΡΑΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ

ΤΕΣΤ ΜΕΤΑΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ
Επιτροπή Έρευνας Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών (2008)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΕΤΟΣ	ΜΗΝΑΣ	ΜΕΡΑ
ΒΑΘΜΙΔΑ: Νηπιαγωγείο ☐ Α' Δημοτικού ☐	Ημερομηνία Αξιολόγησης		
Εξεταστής	Ημερομηνία γέννησης		
1 ^η χορήγηση ☐	Χρονολογική ηλικία		
2 ^η χορήγηση (επαναχορήγηση) ☐	Στρογγυλοποίηση Ηλικίας		
Παρατηρήσεις			

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΕΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΡΧΙΚΟΙ ΒΑΘΜΟΙ
ΡΙΜΑ	• Ρ-ΕΧΕΛΣ Εντοπισμός Χωρίς Ενδειξη με Λέξη Στόχο	/5
ΣΥΛΛΑΒΗ	ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	
	• ΑΣ-ΕΣΕΛΣ Εντοπισμός με Συλλαβική Ενδειξη και Λέξη Στόχο	/4
	• ΑΣ-ΕΧΣΕΛΣ Εντοπισμός Χωρίς Συλλαβική Ενδειξη με Λέξη Στόχο	/4
	• ΑΣ-ΔΔ Διάκριση Διαφορετικού	/4
	ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΛΛΑΒΗ: ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ	
	• ΑΣ-Χ-ΠΡ Προσθήκη	/4
	• ΑΣ-Χ-ΑΠ Αφαίρεση	/4
• ΑΣ-Χ-ΑΝΤ Αντικατάσταση	/4	
ΦΩΝΗΜΑ	ΑΡΧΙΚΟ ΦΩΝΗΜΑ: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ/ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	
	• ΑΦ-ΕΦΕ Εντοπισμός με Φωνημική Ενδειξη	/4
	• ΑΦ-ΕΦΕΛΣ Εντοπισμός με Φωνημική Ενδειξη και Λέξη Στόχο	/4
	• ΑΦ-Α Απομόνωση	/8
	• ΑΦ-ΕΧΦΕΛΣ Εντοπισμός Χωρίς Φωνημική Ενδειξη με Λέξη Στόχο	/4
	• ΑΦ-ΔΔ Διάκριση Διαφορετικού	/4
	Φ-Κ ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΛΕΞΕΩΝ ΣΕ ΦΩΝΗΜΑΤΑ	/6
	ΑΡΧΙΚΟ ΦΩΝΗΜΑ: ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ	
	• ΑΦ-Χ-ΠΡ Προσθήκη	/4
	• ΑΦ-Χ-ΑΠ Αφαίρεση	/4
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ		/67

Συνοπτικές οδηγίες:

Αθροίστε το σκορ των 15 κριτηρίων αξιολόγησης και βάλτε ✓ στα κατάλληλα κουτάκι που αντιστοιχεί ο συνολικός βαθμός.

ΒΑΘΜΙΔΑ: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Αρχικός Βαθμός	0-13	14-18	19-22	23-27	28-34	35-45	46-53	54-60	61-67
----------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

ΒΑΘΜΙΔΑ: Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Αρχικός Βαθμός	0-36	37-44	45-51	52-55	56-59	60-62	63-65	66	67
----------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	----	----

Πράσινο προφίλ= φυσιολογική επίδοση

Πορτοκαλί προφίλ= οριακά επαρκής επίδοση. Επαναχορήγηση της δοκιμασίας σε τρεις (3) μήνες.

(Αν πρόκειται για 2^η χορήγηση ακολουθείστε τις ενέργειες του κόκκινου προφίλ)

Κόκκινο προφίλ= ανεπαρκής επίδοση. Το παιδί χρήζει παραπομπής για:

Λογοθεραπευτική αξιολόγηση Ψυχολογική αξιολόγηση

Ακουσολογικό έλεγχο

Άλλο: _____

Εικόνα 8: Φυλλάδιο Απαντήσεων Βραχείας Χορήγησης

Βιβλιογραφία

- Adams, M. (1990). *Beginning to read. Thinking and learning about print*. Cambridge, MA, MIT Press.
- Aidinis, A. & Nunes, T. (2001). The role of different levels of phonological awareness in the development of reading and spelling in Greek. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 14, 145-177.
- Amundson, S.J. (2005). *Prewriting and Handwriting Skills*. In J. Case-Smith (Ed.), *Occupational Therapy for Children*. St. Louis: Elsevier Mosby.
- Beery, K.E. (1997), *The developmental test of visual motor integration* (5th ed.). Austin, TX:PRO-Ed.
- Bloom, L., Lahey, M. (1978). *Language Development and Language Disorders*. London, Collier MacMillan Publishers.
- Bradley, L. & Bryant, P. (1985). Rhyme and Reason in Reading and Spelling. In Goswami U (1990) *A Special Link Between Rhyming Skill and the Use of Orthographic Analogies by Beginning Readers*. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 31 (2): 301-311.
- Bruner, J.S. (1997). *Πράξεις Νοήματος*. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Clements, D. H. (2000). From exercises and tasks to problems and projects. *Journal for Research in Mathematics Education*, 19(1), 9-47.
- Conference of the Greek society of child's psychological health and neuro-psychiatry on learning difficulties: New ideas and tendencies. Athens-Greece 3-4. April 1997. Published by Greek Letters in (Greek).
- Dennis, J.L., & Swinth, Y. (2001). Pencil grip and children's handwriting legibility during different - length writing tasks. *American Journal of Occupational Therapy*, 55, 175-183.
- Haugland, S.W. (1999): What role should technology play in young children's learning? Part 1. *Young Children*, 54(6):26-31.
- Haugland, S.W.(2000): What role should technology play in young children's learning? Part 2. *Young Children*, 55(1):12-18.

- Haugland, S.W. & Wright, J.L. (1997). *Young children and technology: A world of discovery*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Kamil, M., Intrator, S. & Kim, H. (2000). The Effects of Other Technologies on Literacy and Literacy Learning. In M. Kamil, P. Mosenthal, D. Reason & R. Barr (eds) *Handbook of Reading Research*. Volume 3, pp. 771–88. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- McDougal, S., Hulm C., Ellis, A., Monk, A. (1994). Learning to Read. The Role of Short – term – memory and Phonological Skills. *Journal of Experimental Child Psychology* 58, 112-133.
- National Joint Committee on Learning Disabilities (2006). *Learning Disabilities and Young Children: Identification and Intervention*. Retrieved on the 1st March 2012, from <http://www.ldonline.org/article/11511/>
- Porpodas, C.D. (1991). The Relationship Between Phonemic Awareness and Reading and Spelling of Greek Words in the First School Years. Paper presented at the IV European Congress of Psychology, 2-7 July, Athens.
- Siraj-Blatchford, I. & Siraj-Blatchford, J. (2006). *A guide to developing the ICT curriculum for early childhood education*. England: Trentham.
- Snowling, M. & Stackhouse, J. (1996). *Dyslexia: Speech and Language*. Whurr.
- Snowling, M. & Goulandris, N., Boulby, M., Howell, P. (1996). Segmentation and Speech Perception in Relation to Reading Skill: A Developmental Analysis. *Journal of Experimental Child Psychology* 41: 487-507.
- Stephen, C. and Plowman, L. (2008). Enhancing learning with information and communication technologies in pre-school. *Early Child Development and Care*, 178: 6, 637- 654.
- Toki, E.I. (2011). The use of ICTs to evaluate young children’s oral speech and language in formal and informal settings. Unpublished PhD Thesis, University of Ioannina, Greece.
- Toki, E. I. & Pange, J. (2009). Exploiting the possibility of online courses for speech and language therapy and learning, in Lionarakis, A. (Eds.). *Proceedings of 5th International Conference in Open & Distance Learning 27-29 November, 2009- Athens, Greece*. A Publication of the Hellenic Network of Open & Distance Education, D(B), 270-275.
- Toki, E. I. & Pange, J. (2010). E-learning for articulation in speech language therapy and learning for preschool children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Elsevier 2(2), 4274-4278.

- Toki, E.I. & Pange, J. (2012). Traditional and Computer-Based evaluation of preschoolers' oral language in Greek - A review of the literature. *Sino-US English Teaching* 9(1), 840-845.
- Toki, E. I., Pange, J., and Mikropoulos, T. A. (2012). An Online Expert System for Diagnostic Assessment Procedures on Young Children's Oral Speech and Language. *Procedia Computer Science*, 14(0), 428-437. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.procs.2012.10.049>
- Toki, E.I., Drosos K. and Simitzi D. (2012). Development of digital multimedia resources to support early intervention for young children at-risk for learning disabilities. *Pedagogy – theory & praxis*, 5, 129-142.
- Turner, M. (1997). *Psychological Assessment of Dyslexia*, London, Whurr.
- Wagner, R.K. & Torgesen, J.K. (1987). The nature of phonological processing and its causal role in the acquisition of the reading skills. *Psychological Bulletin*, 101, 192-212.
- Wagner, R.K. & Torgesen, J.K. & Rashotte, C.A. (1994). Development of reading – related phonological processing abilities: New evidence of di-directional causality from a latent variable longitudinal study. *Developmental Psychology*, 30 , 468-479.
- Wagner, R.K. & Torgesen, J.K. & Rashotte, C.A. Hecht, S.A., Barker, T.A., Burgess, S.R. et al. (1997). Changing Relations between phonological processing abilities and word - level reading as children develop from beginning to skilled readers: A 5-year longitudinal study. *Developmental Psychology*, 33, 468-479.
- Yelland, N. (2005). The future is now: A review of the literature on the use of computers in early childhood education (1994–2004). *AACE Journal*, 13(3), pp. 201- 232.
- Zakopoulou, V. & Stavrou, L. (2002). Test of Early Identification of Dyslexia. *The DyslexiaOnline Journal*. Retrieved on the 1st August 2010, from <http://www.dyslexia-adults.com/identification.html>
- Zakopoulou, V., Anagnostopoulou, A., Christodoulides, P., Stavrou, L., Sarri, I., Mavreas, V. & Tzoufi, M. (2011). An interpretative model of early indicators of specific developmental dyslexia in preschool age: A comparative presentation of three studies in Greece. *Research in Developmental Disabilities*, 32(6), 3003-3016
- Ziniani, J. (1995). The development of graphomotor skills. In A. Henderson & C. Peloski (Eds), *Hand function in the child: Foundations for remediation* (pp.184-193). St. Louis: Mosby.
- Γιαννετοπούλου, Α., Γιαλαμάς, Β., Κιρπότην, Λ., (2007), «*ΜέταΦΩΝ τεστ: Ένα σταθμισμένο εργαλείο Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας ως προς τη Φωνολογική Επίγνωση*», Στο Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή,

Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου, (Επιμ.) «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ», (σελ. 245-262), Αθήνα: Γρηγόρης.

Γιαννετοπούλου, Α. (2003). Από τον προφορικό στον γραπτό λόγο: έρευνα για την ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης στην ελληνική γλώσσα. Στο Μ. Γλύκας και Γ. Καλομοίρης (επιμ.) Διαταραχές Επικοινωνίας και Λόγου (σ.144-169). Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Γιαννετοπούλου, Α. (2003). Από τον προφορικό στο γραπτό λόγο: έρευνα για την ανάπτυξη της φωνολογικής επίγνωσης στην ελληνική γλώσσα. Ανακοίνωση στο Συνέδριο «Διαταραχές Επικοινωνίας και Λόγου: Πρόληψη, Έρευνα, Παρέμβαση και Νέες Τεχνολογίες στην Υγεία». 1stTelelogosConference και 9° Συνέδριο Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών, 17-18/1/2003, Αθήνα.

Γιαννετοπούλου, Α. (2004). Μεταφωνολογικές Δεξιότητες και Κατάκτηση Γραπτού Λόγου. Ανακοίνωση στο Ευρωπαϊκό Συνέδριο με θέμα « Η Ευρωπαϊκή Διάσταση Ειδικής Αγωγής: Ανάδυση μιας άλλης φυσιογνωμίας». Θεσσαλονίκη, 19-21 Νοεμβρίου, 2004.

Γιαννετοπούλου, Α. & Κιρπότην, Λ., Τεστ Μεταφωνολογικής Ανάπτυξης και Αναγνωστικής Ετοιμότητας ως προς τη Φωνολογική Επίγνωση – ΜέταΦΩΝ, Οδηγός Εξεταστή. Αθήνα, Ιατρικές Εκδόσεις Κωνσταντάρας.

Γιαννικοπούλου, Α, Ομάδα Εργασίας, «Προαναγνωστικές Δεξιότητες Μαθήματα με τα Φωνήματα», Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Βλασσοπούλου, Μ., Γιαννετοπούλου, Α., Διαμαντή, Μ., Κιρπότην, Λ., Λεβαντή, Ε., Λευθήρη, Κ., Σακελλαρίου, Γ., (2007), «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ», Αθήνα: Γρηγόρης.

Καλομοίρης, Γ., (2007), «Διαταραχές προφορικού και γραπτού λόγου: Πεδίο διεπιστημονικής έρευνας και θεωρητικής σύγχυσης», Στο Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου, (Επιμ.) «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ», (σελ. 17-33), Αθήνα: Γρηγόρης.

Λεγάκη, Μ., (2007), «Φωνολογική ενημερότητα και η σχέση της με την ανάπτυξη γραφής και ανάγνωσης», Στο Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου, (Επιμ.) «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ», (σελ. 277-280), Αθήνα: Γρηγόρης.

Κιρπότην, Λ., Δημητρακή, Β., (2007) « Η χρήση του ΜέταΦΩΝ τεστ στην κλινική πράξη: Ένα παράδειγμα προ – και – μετά – μέτρησης προγράμματος ενίσχυσης φωνολογικής επίγνωσης», Στο Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου, (Επιμ.) «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ», (σελ. 263-276), Αθήνα: Γρηγόρης.

Οκαλίδου, Α. & Καμπανάρου, Μ. (2004). Αντιλήψεις εκπαιδευτικών, στο στάδιο της αντίχνευσης προβλημάτων στην επικοινωνία σε παιδιά προσχολικής ηλικίας που ζουν στην Πάτρα. *Επικοινωνία: λόγος – φωνή - ομιλία*, 19, 53-72.

Πόρποδας, Κ., (1992). Η εκμάθηση της ανάγνωσης και ορθογραφίας σε σχέση με την ηλικία και τη φωνημική ενημερότητα. *Ψυχολογία*, 1, 30-43.

Πόρποδας, Κ., (2002). Η ανάγνωση. Πάτρα, Αυτοέκδοση.

Τσίπρα, Ι., (2007), *«Παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξη της γραφοκινητικής ετοιμότητας του παιδιού: Σύγχρονες αντιλήψεις»*, Στο Μ. Βλασσοπούλου, Α. Γιαννετοπούλου, Μ. Διαμαντή, Λ. Κιρπότην, Ε. Λεβαντή, Κ. Λευθήρη, Γ. Σακελλαρίου, (Επιμ.) *«ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ»*, (σελ. 129-137), Αθήνα: Γρηγόρης.